



STATENS SIVILRETTSFORVALTNING

Årsrapport 2018



Innhold

1. LEDERENS BERETNING	2
2. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	4
3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	6
3.1 Voldsoffererstatning	6
3.2 Vergemål.....	10
3.3 Erstatning etter strafforfølgning	18
3.4 Fri rettshjelp	20
3.5 Rettferdsvederlag	22
3.6 Sekretariatet for Den rettsmedisinske kommisjon	23
3.7 Sekretariatet for Barnesakkyndig kommisjon	24
3.8 Øvrige fagfelt.....	24
3.9 Redegjørelse for ressursbruk	25
4. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	27
5. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	30
6. ÅRSREGNSKAP	32

1. LEDERENS BERETNING

Statens sivilrettsforvaltning (SRF) utarbeidet i 2018 en ny virksomhetsstrategi for perioden 2018-2021. Sentralt i denne står brukerorientering, samhandling og endringsorientering, blant annet gjennom bruk av digitale løsninger. Strategien legger viktige premisser for SRFs arbeid og prioriteringer i årene fremover. SRF fastsatte også en egen personvernstrategi.

En viktig oppgave – og digital løsning – er forvaltningen av vergemålsapplikasjonen (VERA), som SRF har ansvaret for. I 2018 ble det inngått vedlikeholdsavtale med ny leverandør for applikasjonen. Stabil drift og relevant utvikling av løsningen er viktig for å bidra til positive samfunns- og brukereffekter på vergemålsområdet.

SRF har med ekstern bistand kartlagt mulighetene for bruk av robotteknologi (RPA) i virksomheten. Innføring av RPA ble ikke anbefalt på det nåværende tidspunkt blant annet på grunn av eksisterende saksbehandlingssystem. I oppfølgingen har Statens sivilrettsforvaltning innhentet bistand for en konseptfase for ny saksbehandlingssystem. Arbeidet vil bli fulgt opp i 2019. Rapporten pekte på automatisering av vergeregnskap som egnet for robotisering. SRF ønsker å forenkle og effektivisere dette arbeidet og har startet et prosjekt for å identifisere mulighetsrommet for dette.

For øvrig har SRF innført automatisert kontroll av reiseregninger ved hjelp av DFØs robotløsning. Tiltaket er ledd i digitaliseringsarbeidet i SRF og skal bidra til mer effektiv håndtering av oppgaven.

Faglig og styringsmessig er det særlig voldsoffererstatning og vergemål som har stått sentralt i 2018. På begge fagfeltene er det blant annet gjennomført tilsynsaktiviteter som bidrar til å forbedre samfunns- og brukereffektene av ordningene.

Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) har over en lengre periode hatt en betydelig økning i restansesituasjonen. SRF gjennomførte tilsyn med utvalgte deler av virksomheten i 2018. På bakgrunn av tilsynet og situasjonen i KFV har SRF i samarbeid med KFV iverksatt ulike tiltak for å redusere saksbehandlingstiden for søknader om erstatning og krav om regress. Tiltakene vil ha stor oppmerksomhet også i 2019. Utover arbeidet med å holde tilstrekkelig kvalitet og en forsvarlig saksbehandlingstid, vil jeg særlig trekke frem betydningen av å plassere det økonomiske ansvaret hos skadevolder i regressarbeidet.

Videreutviklingen av vergemålsinstituttet har vært viktig i 2018, og det er iverksatt flere utviklingstiltak, blant annet sett hen til Riksrevisjonens Dokument 3:6 (2017-2018). I 2018 er vergemålsinstituttet løftet frem i samfunnsdebatten. Særlig gjennomføring av samtaler med vergehavere og frivillighet i vergemål har stått sentralt. SRF undersøkte, sammen med Helsetilsynet og Fylkesmannen i Vestland, den såkalte «Tolga-saken» og avga rapport i februar 2019. Det ble også igangsatt flere tiltak for å sikre at ordinære vergemål er basert på frivillighet. Arbeidet vil følges opp i 2019.

Jeg vil ellers peke på at nasjonal revisor i 2018 for første gang siden reformoppstart avga positiv konklusjon på fylkesmennenes kontroll av vergeregnskapene. Dette understøtter SRFs inntrykk av at det har vært en positiv utvikling og forbedring i kvaliteten på gjennomføringen av vergeregnskapskontrollene i embetene.

Nærmere omtale og vurdering av vergemålsområdet fremgår av «Årsmelding vergemål 2018» som ble avlevert i januar 2019.

For saker om erstatning etter strafforfølgning er saksbehandlingstiden tilfredsstillende, men restansen har økt i 2018 og vil ha særlig oppmerksomhet i 2019. Med unntak av situasjonen

i førstelinjen på voldsoffererstatningsområdet, er SRFs mål- og resultatoppnåelse etter min vurdering samlet sett tilfredsstillende.



Thomas Laurendz Bornø
fung. direktør

2. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

Vårt samfunnsoppdrag

Statens sivilrettsforvaltning forvalter statlige ordninger på tvers av sivil- og strafferetten. Ordningene skal sikre individets rettigheter og rettslikhet og bidra til god rettspleie. Treffsikker og rask saksbehandling og samhandling med relevante aktører skal bidra til at ordningene oppfyller sitt formål. Statens sivilrettsforvaltning skal være en pådriver for at ordningene styres, forvaltes og utvikles med best mulig effekt for brukerne og samfunnet. Vårt arbeid skal baseres på et faglig godt grunnlag. Oppdraget skal løses med forankring i våre verdier: service, tillit, effektivitet, respekt og kvalitet (STERK).

Våre oppgaver

Statens sivilrettsforvaltning er et statlig forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og er sentral vergemålsmyndighet.

Våre arbeidsoppgaver er knyttet til behandling av enkeltsaker og direktoratsoppgaver. Statens sivilrettsforvaltning har vedtakskompetanse innenfor følgende sivilrettslige felt: vergemål, rettshjelp, erstatning etter strafforfølgning, tomtefeste, stadfestelse av testamenter og saker etter voldsoffererstatningsloven.

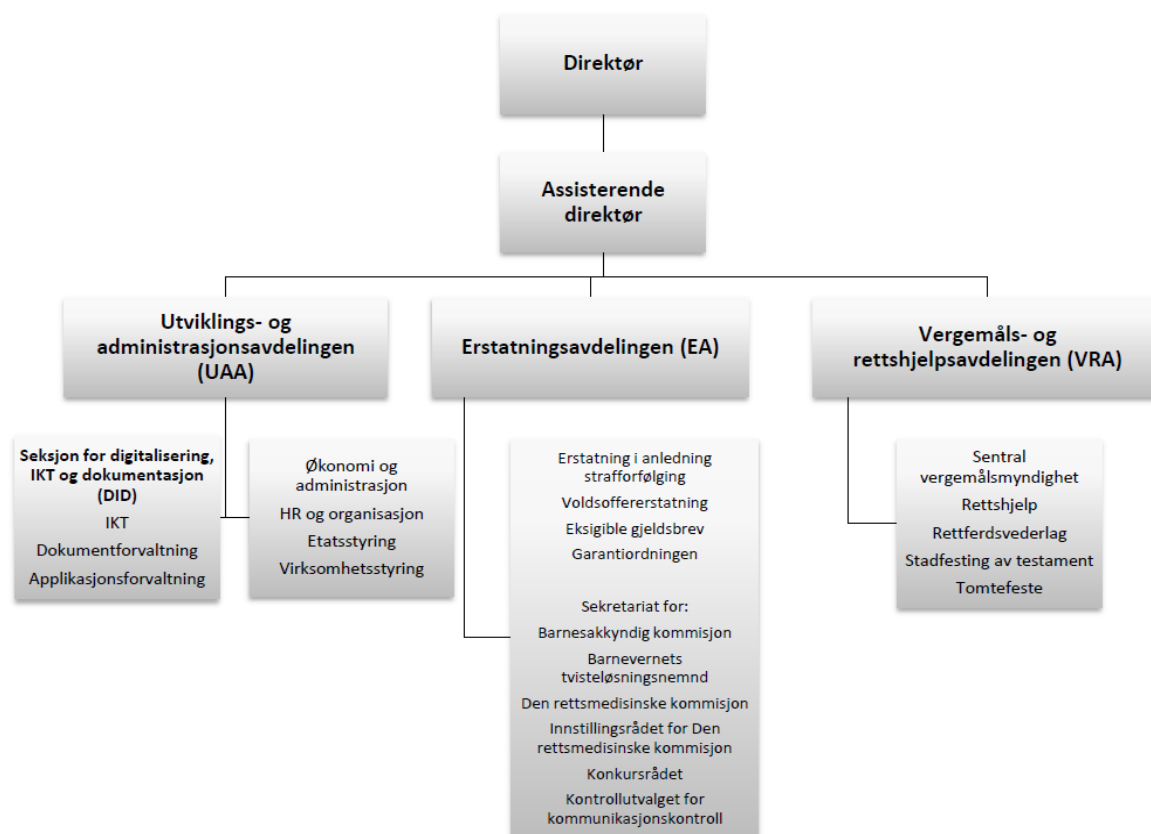
Vi har etatsstyringsansvaret for fylkesmennene på områdene vergemål og rettshjelp. Vi har i tillegg etatsstyringsansvaret for Kontoret for voldsoffererstatning. Vi forvalter også garantiordningen for bobehandling ved mistanke om økonomisk kriminalitet samt tilskuddsordningen for spesielle rettshjelpiltak.

Statens sivilrettsforvaltning utøver også sekretariatsfunksjon for Erstatningsnemnda for voldsofre, Stortingets utvalg for rettferdsvederlag, Den rettsmedisinske kommisjon, Barnesakkyndig kommisjon, Barnevernets tvisteløsningsnemnd, Konkursrådet og Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll.

Statens sivilrettsforvaltning er et kompetansesenter på våre fagfelt og har tett samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet, blant annet som premissleverandør for lovarbeid på fagområdene. SRF har 74 ansatte per 31.12.18. Antall årsverk totalt i 2018 var 62. Virksomheten er lokalisert i Oslo og på Hamar og er organisert i tre avdelinger. Ledergruppen består av:

- Direktør: Anne Pauline Jensen
- Assisterende direktør: Thomas Laurendz Bornø
- Avdelingsdirektør Vergemåls- og rettshjelpsavdelingen: Line Schei Mogenstad
- Avdelingsdirektør Erstatningsavdelingen: Kristina Kjeverud
- Avdelingsdirektør Utviklings- og administrasjonsavdelingen: Trond Bigseth

Figur 2.1 Organisasjonskart



Tabell 2.1 Sentrale volumtall for virksomheten

Volumtall	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Innkomne klagesaker vold	691	910	907	909	1347	1239	1004
Innkomne klagesaker vergemål	501	585	671	492	526	131	-
Innkomne saker alle saksfelt totalt ¹	13 052	13 108	13 126	12 297	11 646	10 893	10 392

Tabell 2.2 Nøkkeltall

Nøkkeltall	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Antall årsverk	62	61	63	62	59	60	50
Tildeling kap. 473 (mill. kr) ²	53,9	46,9	42,4	44,9	45,5	41,3	41,5
Tildeling kap. 469 (mill. kr) ³	34,47	28,7	30,8	14,8	13,8	12,9	4,3
Driftsutgifter kap. 473/469 (mill. kr)	86,75	75,6	69,3	56,6	56,8	54,3	45,4
Lønnsandel av driftsutgifter totalt kap. 473/469 (%)	65,5	67	67 ⁴	74	72,5	71	67,1

¹ Inkluderer også DRK- og BSK-sakene.

² SRF forvalter totalbevilgning på kapittel 473 post 01 og har ansvar for tildeling av midler til Kontoret for voldsoffererstatning. Tallet for 2018 utgjør SRFs andel av tildelingen over kapittelet. KfV er tildelt 21,31 mill.kr.

³ SRF forvalter totalbevilgning på kapittel 469 post 01 og har ansvar for tildeling av midler til Fylkesmannen på vergemålsområdet. Tallet for 2017 og 2018 er SRFs reelle forbruk på kapittelet.

⁴ SRF overtok forvaltningsansvaret for vergemålsapplikasjonen i 2016. Dette har medført en betydelig økning i driftsutgifter på kapittel 469 post 01.

3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

Overordnet mål for 2018:

En mer effektiv straffesakskjede

SRF skal bidra til målet om en mer effektiv straffesakskjede gjennom sine fagfelt:

3.1 Voldsoffererstatning

Virksomhetsspesifikt mål 1 for 2018: *En effektiv voldsoffererstatningsordning*

Søknader om voldsoffererstatning skal behandles rettidig og med god kvalitet for at alle berørte i en straffesak skal oppleve å bli ivaretatt. Voldsoffererstatningsmyndighetene skal ha samordnet og effektiv saksbehandling.

Kontoret for voldsoffererstatning (KFV), som er førstelinje i voldsoffererstatningskjeden, har hatt store kapasitetsutfordringer over lengre tid. Dette har kommet til uttrykk gjennom betydelig økte restanser, lengre saksbehandlingstid og mangelfull regressinnkreving.

Den negative resultatutviklingen har pågått siden 3. tertial 2016, og situasjonen har forverret seg i løpet av 2017 og 2018. Budsjettkuttet i 2018, som innebar 20 % reduksjon fra 2017, er en hovedforklaring til at utfordringsbildet er blitt ytterligere forverret innværende år. KFVs produksjon i 2018 tilsvarer 72 % av saksinngangen. Restansebeholdningen per 31. desember 2018 var 4568 saker, hvorav 2872 saker er vedtaksklare. Den resterende andelen på 1714 utgjør saker hvor det mangler dokumentasjon for å påbegynne saksbehandling eller hvor straffesaken ikke er avgjort. KFV har ikke klart å innfri resultatkravene som SRF har satt for 2018 på indre og ytre saksbehandlingstid.

SRF har i styringsdialogen med KFV vært tydelig på at stramme budsjetter i kombinasjon med økende restanser utløser en forventning om at saksbehandlingen innrettes på en mest mulig effektiv måte. Det er lagt ned et betydelig arbeid både hos KFV og SRF for å oppnå en så optimal og effektiv flyt i saksbehandlingsskjeden som dagens regelverk tillater.

Dette gjenspeiles i SRFs og KFVs aktiviteter for 2018 hvor arbeidet med å fjerne flaskehals og manglende flyt i saksbehandlingsskjeden som hindrer en effektiv voldsoffererstatningsordning, har stått sentralt. Som et ledd i dette arbeidet, ble det opprettet en arbeidsgruppe med deltakere fra SRF og KFV. Rambøll Management Consulting har bistått arbeidsgruppen hvis formål å identifisere og foreslå effektiviseringstiltak. Enkelte tiltak er iverksatt, mens flere må utredes nærmere. Tiltakene som vil gi mest effekt, vil kreve lovendring.

På bakgrunn av utfordringsbildet ved KFV gjennomførte SRF høsten 2018 tilsyn hos KFV. Hovedformålet med tilsynet var å vurdere om virksomhetens aktiviteter er hensiktsmessig innrettet for å oppnå fastsatte mål. KFVs praksis ved regressinnkreving, ressursbruk benyttet til oppfølging av søknader som ikke er fullstendige ved innsendelse, samt rådgivning og veiledning til voldsofre var blant de tema som ble undersøkt. KFV har fått i oppdrag å følge opp avvik og merknader i 2019. I etterkant av tilsynet utarbeidet SRF en tiltaksplan som ga en oversikt over kort- og langsiktige utfordringer, aktuelle tiltak og forventete effekter. Tiltaksplanen ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet.

SRF har hatt en løpende dialog med JD om utviklingen hos KFV og mottok «Oppdragsbrev 2/2018 – Igangsetting av tiltak for å redusere restanser og regresskrav ved KFV» der SRF

ble bedt om iverksette flere av de foreslåtte tiltakene, herunder ansettelse av 5-6 juridiske saksbehandlere i engasjement. Tiltakene er iverksatt og antas å ha en positiv effekt på restansenedbyggingen i 2019.

SRF vil presisere at gjennomførte og planlagte tiltak på voldsoffererstatningsområdet, innenfor gjeldende budsjettamme, organisering og eksisterende regelverk, ikke vil være tilstrekkelig til å motvirke ytterligere restanseøkning på sikt. Regelverket kombinert med ordningens utpregede skjønnsmessige karakter gir klare begrensninger i hvor langt ordningen kan effektiviseres. Tiltak som anses å gi en reell positiv effekt på sikt, er større materielle lovendringer som legger til rette for en mer effektiv og standardisert sakshåndtering der regelverket i større grad samsvarer med ordningens opprinnelige formål om å være en offentlig subsidiær støtteordning. SRF har overfor departementet foreslått vesentlige endringer i både regelverket og organiseringen av ordningen.

SP1: Ytre saksbehandlingstid, søknader om voldsoffererstatning
Resultatmål: 250 dager gjennomsnittlig saksbehandlingstid

I førstelinje har ytre saksbehandlingstid økt fra 226 dager i 2017 til 304 dager ved årsskiftet. Den indre saksbehandlingstiden, målt fra søknad om voldsoffererstatning er vedtaksklar, har økt fra 79 dager i 2017 til 132 dager i snitt i 2018.

Tabell 3.2.1 Resultater førstelinje 2013-2018

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Innkommne søknader	4978	5 158	5 092	4 544	4 661	5 014
Behandlede søknader	3595	3 953	4 762	4 560	5 561	6 146
Restanse	4568	3 189	1 984	1 651	1 660	2 560
Indre saksbehandlingstid (dager)	132 d	79 d	52 d	66 d	89 d	108 d
Ytre saksbehandlingstid (dager)	304 d	226 d	178 d	184 d	225 d	304 d
Utestående regressfordringer (mill. kr)	1 075	1 030	1 023	960	899	649
Innkrevet regresskrav (mill. kr)	69	66	58	63	67	32
Voldsoffererstatningsutbetalinger (mill. kr)	277	378	410	383	464	531

Som nevnt innledningsvis er det iverksatt flere ulike tiltak for å effektivisere driften hos KfV. SRF har gitt KfV tydelige styringssignaler om å prioritere bruken av sine ressurser mest mulig effektivt på virksomhetens kjerneoppgaver, som er å fatte vedtak om voldsoffererstatning og kreve regress. Det er blant annet innført standardiserte mottaksbrev, KfVs hjemmeside er revidert for å gi søkere bedre veiledning og vedtaksskrivingen er forenklet ved at det i større grad henvises til politidokumenter i vedtakene. Det anslås at gjennomførte effektiviseringstiltak har bidratt til at det har blitt behandlet flere saker enn prognosert for året, dette til tross for færre saksbehandlere hos KfV.

KfV har i 3. tertial 2018 implementert digitaliseringstiltak som også er forventet å effektivisere driften. Lanseringen av «Min side», en elektronisk selvbetjeningsportal gir søkere informasjon om status i egen sak og reduserer antall telefonhenvendelser. Elektronisk søknadskjema for advokater fører til en mer effektiv behandling av søknader. Det er også blitt mulig å klage elektronisk. Effekten av disse tiltakene vil gjøre seg gjeldende først i 2019.

Klagesaksbehandlingen

SRF skal sørge for rask og god klagebehandling på voldsoffererstatningsområdet, bistå Erstatningsnemnda for voldsofre gjennom SRFs sekretariatsfunksjon samt etatsstyre KfV.

SRF har i 2018 også arbeidet med rapporterings- og utredningsoppgaver knyttet til effektivisering i voldsoffererstatningskjeden. Dette arbeidet har midlertidig gått på bekostning av klagesaksbehandlingen og gjenspeiles ved at restansen for klagesakene har økt sammenlignet med 2017. Videre har SRF i 2018 hatt en relativt høy turnover av saksbehandlere i faggruppen som også har hatt en negativ effekt i saksbehandlingstiden hos klageinstansen.

Tabell 3.2.2 Resultater 2013-2018

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Innkomne klagesaker	691	910⁵	907 ⁶	909 ⁷	1347	1239
Behandlede klagesaker	604	961	892	1057 ⁸	1424	1166
Restanse	253	150	157	138	352	415
Saksbehandlingstid Erstatningsnemnda	5	6	5	6	6	5
Saksbehandlingstid Statens sivilrettsforvaltning	3	2	2	2	2	2
Andel behandlet av Statens sivilrettsforvaltning	68%	66%	67%	65%	64%	39%
Andel klager som gis medhold	10%	15%	20%	24%	25%	28%
Tilkjent erstatning i klageomgang (mill. kr)	4,6	13,3	13,0	19,9	27,0	25,4

For å nå målet om en mer effektiv voldsoffererstatningsordning er delegasjon av myndigheten til å fatte vedtak til SRF avgjørende. Som tabell 3.2.2 viser er nemndsbehandling tidkrevende. Ny delegasjonsfullmakt fra 1. oktober 2018 har medført en økning i saksbehandlingstiden for delegerte vedtak, og SRF har i 2018 erfart et økt press på sekretariatet som følge av nemndsbehandling. Den nye delegasjonsfullmakten innebærer at nemnda skal behandle alle klagesaker som gjelder regresskrav hvor erstatningskravet ikke er pådømt av domstolen. Videre skal nemnda ha alle omgjøringsbegjæringer som gjelder nemndas vedtak. Antall klager på regress forventes å øke, jf. funn avdekket under tilsynet hos KfV. Dette vil legge et ytterligere press på sekretariatet. Anvendelsen av delegasjonsfullmakten er imidlertid fortsatt relativt stabil. Nemnda har heller ikke i 2018 benyttet seg av adgangen til å omgjøre vedtak SRF har avgjort gjennom delegasjon.

SP2: Andelen saker som omgjøres etter klagebehandling

Rapporteringskrav: Omgjøringsprosenten etter klagebehandling gir en indikasjon på vedtakenes kvalitet i førstelinjen

Medholdsprosenten for klager behandlet i nemnda fortsetter å synke og har sunket fra 33 % i 2017 til 21,5 % i 2018. Det samme gjelder for delegerte vedtak hvor medholdsprosenten har sunket fra 15 % i 2017 til 10 % i 2018. At medholdsprosenten i nemnda er høyere enn for delegerte vedtak er naturlig sett hen til at sakene som legges frem for nemnda er faktisk og rettslig mer sammensatte enn vedtak som fattes etter delegasjon. At medholdsprosenten fortsetter å synke har sammenheng med at tydeligere rutiner og retningslinjer for behandlingen av enkelte sakstyper gir økt likebehandling. Dette, i tillegg til fortsatt fokus på økt samhandling mellom voldsoffererstatningsmyndighetene og kontinuerlig arbeid for ensartet praksis har medført at medholdsprosenten i klageomgangen går ned.

Søksmålsfrekvens og antallet uttalelser fra Sivilombudsmannen er indikatorer på klagesakenes kvalitet. Søksmålsfrekvensen er fortsatt lav målt mot antall vedtak fra

⁵ Tallet kan avvike fra oversendte klagesaker

⁶ Tallet avviker med 15 saker fra 1. instans (rapporterer å ha oversendt 922). Dette tilskrives forsendelser rundt årsskiftet.

⁷ Tallet avviker med 67 saker fra 1. instans', hvilket tilsvarer forsendelser rundt årsskiftet.

⁸ Antall vedtak om voldsoffererstatning. I tillegg fattes det vedtak om regress, omgjøringsbegjæringer og saksomkostningskrav etter klagebehandling.

voldsoffererstatningsmyndighetene i perioden. I 2018 har SRF mottatt en stevning som ikke var ferdigbehandlet i rettsapparatet ved utgangen av 2018. Videre har SRF mottatt to klager og to uttalelser fra Sivilombudsmannen⁹. I 2018 ble to søksmål rettskraftig avgjort av tingretten og lagmannsretten. Staten fikk medhold i begge sakene.

SRF har behandlet en klagesak som har nådd taket på 20 G. Ingen saker har nådd taket på 40 eller 60 G i 2018. Til sammenligning har KfV registrert 2 saker hvor taket på 40 G er nådd og en sak hvor taket på 60 G er nådd.

SP3: Andelen foreldede krav om regress

Resultatmål: Regress skal innkreves der det er adgang til det

Rapporteringskrav: Andelen foreldede krav om regress vil kunne si noe om ordningens rettferdighet. For at skadevolder skal stilles til ansvar og staten minimere sine kostnader, må vedtak om regress fattes før saken er foreldet. Dette arbeidet skal prioriteres.

I 2018 har KfV vurdert at regresskravet er foreldet i 223 saker. Det er fattet vedtak om regress i 1453 saker. Andelen foreldede krav utgjør med dette 15,3 prosent. Av de foreldede sakene utgjør ordinære søknader 36,7 prosent og tilleggssøknader 63,2 prosent. Å tilkjenne menerstatning og inntektstap i tilleggssøknader tar ofte lang tid, og er av KfV oppgitt å være en forklaring på at hele eller deler av regresskravene foreldes. Antall vedtak om regress er på et lavere nivå i 2018 og 2017 sammenlignet med foregående år. Fra 2. tertial til 3. tertial 2018 har imidlertid antall vedtak om regress økt fra 700 saker til 1453 saker, noe som tilsvarer en økning på over 100 prosent. Dette viser at iverksatte effektiviseringstiltak har hatt ønsket effekt.

Voldsoffererstatningsmyndighetene har i samarbeid med Statens innkrevingssentral ansvar for å drive regressvirksomhet. Det er en uttrykt målsetting å øke andelen regresskrav slik at skadevolder i større grad gjøres ansvarlig. Dette er også viktig for at den voldsutsatte skal kunne legge saken bak seg. Området har ikke vært høyt prioritert inntil SRF overtok etatsstyringen av KfV. Under tilsynet fant SRF at KfVs praktisering av foreldelsesregelverket i forbindelse med regressinnkrevingen innebærer at staten går glipp av regressinntekter. Dette er registrert som et avvik i rapporten, og SRF har bedt om at KfV skal legge om sin praksis slik at staten ikke går glipp av inntekter og at skadevolder i større grad enn i dag får gjort opp for sine handlinger. Videre er en omlegging av dagens rutiner for regressinnkreving nødvendig for å unngå at andelen foreldede krav øker. I samarbeid med Statens innkrevingssentral og KfV vil SRF vurdere hvordan regressinnkrevingen kan gjøres enklere og mer effektiv enn det dagens system legger opp til.¹⁰

Under tilsynet ble det avdekket at KfV hadde en regressrestanse på om lag 1 500 saker. Som et strakstiltak har KfV omdisponert interne ressurser til å kun behandle regresskrav. Det anslås at restansen vil være nedbygd i løpet av 1. tertial 2019.

Oppgave 1: Tett oppfølging av økonomistyringen ved KfV

Resultatmål: KfV skal ha god økonomistyring

Rapporteringskrav: SRF skal ha kontroll over at KfV bruker tildelte ressurser og at KfV har oversikt over faktisk bevilgning. JD forventer at KfV ved slutten av 2018 ikke har ubrukt bevilgning over fem pst., og at de innretter aktivitetene i 2018 til gjeldende bevilgning.

SRF oversendte en vurdering av KfVs internkontrollsystem til departementet i 1. tertial 2018. Det var SRFs vurdering at KfV hadde utvist mangelfull praktisering og håndtering av

⁹ I den ene av sakene har SOM avsluttet saken og fant ingen innvendinger/ikke grunnlag for nærmere undersøkelser. Den andre saken under behandling.

¹⁰ Tilsynsrapport 6. mars 2019

eget internkontrollsystem, og at økonomi- og budsjettoppfølgingen ikke var tilfredsstillende fulgt opp i 2017. På denne bakgrunn iverksatte KfV interne tiltak for å bedre den interne budsjett- og økonomistyringen, og SRF innførte rapportering etter både første og andre tertial. SRF har ansett risikoen for mangelfull økonomistyring som lav i 2018. KfV har belastet kapittel 0473 post 01 med 20,91 mill. kr per 31. desember 2018. KfV har et mindreforbruk på 0,39 mill. kr, som tilsvarer om lag 1,8 pst av bevilgningen.

Hva gjelder kapittel 473 post 70 *Erstatningsutbetalinger* har KfV belastet 277,14 mill. kr. Utbetalingene er dermed på et lavere nivå enn tidligere. Dette henger blant annet sammen med noe lavere produksjon grunnet kapasitetsutfordringer ved KfV. I tillegg medfører KfVs prioritering av saker der det foreligger dom, forelegg, rettsforlik eller påtaleunntatelse at gjennomsnittlig utbetalingsbeløp er lavere enn for øvrige/mer komplekse sakstyper.

3.2 Vergemål

SRF har det siste året prioritert forbedringsarbeid og er i gang med flere større utviklingsoppgaver. Økt kvalitet i vergemålene er en viktig forutsetning for å nå målene med vergemålsreformen. SRF har hatt et særlig fokus på at opprettelse av ordinære vergemål skal være frivillige. SRF har gitt tydelige styringssignaler om individtilpasning og også satt rapporteringskrav om samtaler med vergehavere i tildelingsbrevet til fylkesmennene for 2018. Det arbeides med å øke antall saker hvor det gjennomføres samtaler med vergehavere blant annet for å sikre at det ikke opprettes et ordinært vergemål der det oppleves som tvang.

Virksomhet spesifikt mål 2: *En effektiv vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet*

Vurdering av fylkesmennenes måloppnåelse på utvalgte sakstyper

SRFs overordnede vurdering er at det jobbes målrettet i embetene for å nå målene som styringsdokumentene og regelverket forutsetter. Med unntak av klagesaksbehandling, vurderes den aggregerte måloppnåelsen for de prioriterte sakstypene samlet sett som tilfredsstillende. Dette gjelder også på «opprett vergemål», selv om flere embeter ikke klarte resultatmålet.

Den forberedende klagesaksbehandlingen ble gitt større prioritet i 2018 ved at det ble innført et resultatmål for saksbehandlingstid. Lav måloppnåelse kan delvis forklares med at embeter har startet året med etterslep og mange restanser, og det ble forventet at måloppnåelsen ville bli bedre i løpet av året. Fra 1. tertial til 3. tertial økte måloppnåelsen fra 63 % til 73 %. Til tross for dette blir den aggregerte måloppnåelsen for året lav. At det har vært en forbedring på 10 prosentpoeng fra årets første tertial til siste tertial, viser imidlertid at sakstypen har fått høyere prioritet.

Tabell 3.2.1 Aggregert måloppnåelse for prioriterte sakstyper

Styringsparameter	Opprett vergemål	Bruk av kapital	Vergegodtgjøring	Klagesaksbehandling	Opprett EMA (kun FMOA)
Resultatmål	80 prosent innen 70 dager	80 prosent innen 20 dager	80 prosent innen 45 dager	80 prosent innen 70 dager	80 prosent innen 10 dager
Aggregert måloppnåelse for alle embeter	80 %	87 %	88 %	68 %	89 %

SRFs klagesaksbehandling

Det har vært en nedgang i antall innkomne klagesaker sammenlignet med de to foregående årene. En årsak til nedgangen er at det er få klager knyttet til saker om mindreårige asylsøkere i 2018. Denne sakstypen utgjorde et stort antall av sakene i 2016 og også 2017.

Antallet behandlede saker er også gått ned, og dette har medført at restansene og saksbehandlingstiden har økt noe fra 2017. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 3,1 mnd. i 2018, En andel på 72% av sakene ble behandlet innen 90 dager.

I klagebehandlingen ble 21% av sakene omgjort eller opphevet. Når det gjelder andelen som oppheves eller omgjøres, kan det være tilfeldige variasjoner fra år til år. Det er likevel grunn til å tro at endringen i forståelsen av vergemålsloven § 20 kan ha påvirket andelen saker som endres i klagebehandlingen. Saker som var oversendt til klagebehandling før det ble gitt informasjon om at det ikke kunne opprettes vanlige vergemål mot en persons vilje, ble opphevet eller omgjort av SRF.

Tabell 3.2.2 Resultater 2013-2018

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Innkomne klagesaker	501	585	671	492	526	90
Behandlede klagesaker	503	559	733	617	225	55
Restanse	97	111	85	147	336	35
Saksbehandlingstid (mnd.)	3,1	2	4	6	-	-
Andel klagesaker som gis medhold	21%	15 %	6 %	14 % ¹¹	-	-

Den største andelen klagesaker gjelder fremdeles godtgjøring. Andelen har imidlertid blitt redusert (fra 36% til 28%), og klagesaker om oppnevning av verger og fratakelse av vergeoppdrag er økt tilsvarende (fra 13 % til 20%). For andre sakstyper er andelen omtrent lik som 2017.

SRF har mottatt svar fra Sivilombudsmannen i seks saker. Det ble ikke gitt kritikk i noen av disse. I en uttalelse fra 2017 ga ombudsmannen kritikk i en sak om vergemålsloven § 63 og § 20. I 2018 varslet SRF ombudsmannen om at vi kom til å følge Lovavdelingens tolkingsuttalelse om forståelsen av § 20. På bakgrunn av dette sendte Sivilombudsmannen varsel til Justis- og beredskapsdepartementet om «mangler ved regelverk eller praksis». JD har i november 2018 sendt på høring forslag om å klargjøre forståelsen av § 20.

SRF har både i 2017 og 2018 sendt over saksdokumenter og gitt redegjørelser til Sivilombudsmannen som vi foreløpig ikke har mottatt svar på.

Når det gjelder rettssaker om gyldigheten av vedtak eller krav om erstatning, er det avsagt to kjennelser og en dom i lagmannsretten. Staten fikk medhold i det materielle kravet i alle sakene. I tillegg ble en sak som gjaldt mangelfull veiledning forlikt. En sak ble behandlet av Borgarting, og denne ble prosedert av Fylkesmannen i Oslo og Akershus fordi den startet som en sak om fratakelse av rettslig handleevne. For lagmannsretten ble temaet likevel gyldigheten av et vergemål, og staten tapte denne saken. Ved utgangen av året var flere saker om erstatning berammet.

*SP4: Forsvarlig kapitalforvaltning**Resultatmål 1: Positiv konklusjon i EYs gjennomgang av vergeregnskapskontrollen*

¹¹ I årsrapport 2015 og 2016 er det rapportert på en medholds prosent på 8 % i 2015. Dette inkluderte kun omgjorte vedtak. Tallet er nå korrigert til 14 % og er sammenlignbart med øvrige år.

Resultatmål 2: *Andel vergeregnskap fra sentralt uttrekk med konklusjon ikke godkjent: 9% eller lavere*

Vergeregnskapskontroller

Nasjonalt system for vergeregnskap og kontroll av vergeregnskap har siden reformstart bidratt til økt rettslikhet og rettsikkerhet for vergehavere. Siden 2015 har det vært ført tilsyn med samtlige fylkesmannsembeters kontroll av vergeregnskap. Tilsynene er gjennomført av ekstern revisor som skal påse at fylkesmannens internkontroll og kontroll av vergeregnskapene er i samsvar med lov og instruks. Ordningen er evaluert årlig basert på tilbakemeldinger og innspill fra fylkesmennene og fra ekstern revisor. Også i 2018 er veiledningen til fylkesmennene forbedret, og kontroll av vergeregnskap var tema på fagsamlingen i mai. SRF har sett en positiv utvikling og forbedring i kvaliteten på gjennomføringen av vergeregnskapskontrollene i embetene. De årlige rapportene fra ekstern revisor underbygger dette. EY har i sin gjennomgang av vergeregnskapskontrollen for første gang siden reformstart gitt en positiv konklusjon.

Systemet for kontroll av vergeregnskap anses som godt innarbeidet i embetene. Kvaliteten i vergeregnskapene forbedres årlig gjennom fylkesmannens oppfølging av vergeregnskap og gjennom tilbakemeldinger til vergene på utførte kontroller. Bedre kvalitet i dokumentinnsending og kvalitet i regnskapene fører til at embetene får frigjort mer tid til å utføre risikobaserte kontroller.

Kontroll av vergeregnskap er en ressurskrevende oppgave for embetene.

Vergeregnskapene inneholder mye dokumentasjon som manuelt skal kontrolleres og følges opp med tanke på fullstendighet. Det fremgår av styringsrapporten i Power BI at om lag 15 % av de kontrollerte vergeregnskapene fra det sentrale uttrekket ikke er godkjent. Tallet gir imidlertid ikke et helt dekkende bilde da det i mange av vergeregnskapene vil være behov for å innhente flere opplysninger fra vergen. Hvis fylkesmannen ikke har mottatt slik tilleggsinformasjon fra vergene innen fastsatt frist, blir regnskapet konkludert og registrert som ikke godkjent i saksbehandlingssystemet Vera. Denne konklusjonen blir stående uavhengig av om fylkesmannen i ettertid mottar ytterligere dokumentasjon fra vergene som fører til at vergeregnskapet (likevel) blir godkjent. Årsrapportene til fylkesmennene støtter også opp om at tallet for ikke godkjente regnskap i realiteten er noe lavere enn 15 %. Det er i 2018 kontrollert 7853 regnskap¹². Fylkesmennene rapporterer at 467 verger er under oppfølging som en følge av kontroll av vergeregnskapene og 120 verger er fratatt vergeoppdraget i 2018. Verger under oppfølging og verger som er fratatt vergeoppdrag, utgjør ca. 7,4 % av totalt kontrollerte vergeregnskap i 2018.

SRF vil foreta enkelte justeringer i innretningen av vergeregnskapskontrollen fra 2019. Det sentrale uttrekket av vergemål med regnskapsplikt som fylkesmannen skal kontrollere, vil økes fra 15 % til 20 %. Vergeregnskapskontrollene har som siktemål å ha en preventiv effekt, en opplærende effekt og en avdekkende. Å øke uttrekket fra 15% til 20 % bidrar til å forsterke disse effektene. I tillegg vil SRF også gjøre det sentrale uttrekket mer målrettet og delvis risikobasert ved å plukke ut en andel regnskap fra grupper hvor det anses mer sannsynlig å finne feil i regnskapene. Dette for å ytterligere forebygge risikoen for økonomisk mislighold.

Styringsverktøyet Power BI er videreutviklet blant annet for å tilrettelegge for bedre informasjon om vergeregnskapskontrollene. Det er utarbeidet en rapport som gir status på hvor langt embetene har kommet i vergeregnskapskontrollen av det sentrale uttrekket og også på aktiviteter basert på fylkesmannens egne risikovurderinger. SRF har fått et bedre verktøy for å måle fremdrift og status i gjennomføring av kontrollene. Dette gir et bedre

¹² Kilde: Årsrapportering fra fylkesmennene

grunnlag for å følge opp embetene og iverksette målrettede tiltak ved eksempelvis manglende gjennomføring av vergeregnskapskontroller.

Avtalen med eksisterende revisor utløp i 2018. Det ble høsten 2018 gjennomført en ny anbudsrunde for å anskaffe ekstern revisor til en ny periode. Basert på tildelingskriteriene ble EY vurdert å ha det mest fordelaktige tilbudet også denne gang, og det ble inngått ny avtale.

Kapitalkonto

Når vergehaveren har finansielle eiendeler over 2G¹³, forvaltes disse av fylkesmannen. Kontoene forvaltes gjennom en bankmodell hvor 43 banker inngår. Modellens formål er å:

- Sikre *like muligheter* for plassering av midler– uavhengig av hvor man bor.
- Oppnå størst mulig *sikkerhet* for midlene gjennom utnyttelse av innskuddsgarantiordningen.¹⁴
- Sikre en *økonomisk nøytral ordning* når det gjelder avkastning, som betyr at vergehaveren verken skal tape eller ha vesentlig vinning ved at midlene forvaltes gjennom ordningen.
- Sikre en *profesjonell og kostnadseffektiv forvaltning*.

Det er omlag 21 milliarder kroner til forvaltning, fordelt på omtrent 31 000 kontoer. Etter reformstart har det generelle rentenivået vært fallende, noe som også har hatt innvirkning på vergehavernes midler. Høsten 2018 har det vært en svak økning i rentenivået.

Erfaringene så langt viser at målsettingene som ble satt for modellen, er godt ivaretatt. Det er ikke avdekket mislighold av midlene som forvaltes av fylkesmannen og som er sikret gjennom plassering på kapitalkontoene. Fra og med 2017 er utvalgte transaksjoner på kapitalkontoene kontrollert av ekstern revisor. Resultatet av disse kontrollene viste at embetene hadde gode rutiner knyttet til oppfølging av kapitalkontoene.

Selv om bankmodellen oppleves trygg, og tilfredsstillende målsettingene for ordningen, mottar SRF ønsker om endringer. Noen vergehavere og verger ønsker blant annet mer fleksibilitet i valg av bank og spareprodukter. Det er også ønsker fra enkelte om å plassere midlene i aksjer, fond eller andre verdipapirer eller investere i fast eiendom. Enkelte fylkesmenn ønsker en mer fleksibel og effektiv bankmodell.

SP5: Andel digitale søknader og

Resultatmål 1: Andel søknader om fylkesmannens godkjenning: 30 prosent

Resultatmål 2: Andel søknader om godtgjøring: 30 prosent

SP6: Andel vergeregnskap som leveres digitalt via ALTINN

Resultatmål: Andel vergeregnskap som leveres digitalt via ALTINN: 50 prosent

Digital innlevering av søknader og regnskap via Altinn bidrar til å frigjøre ressurser i embetene og vil gjøre vergemålsforvaltningen bedre i stand til å overholde økte krav til kvalitet i vergemålene.

For 2018 var det fastsatt tre resultatmål knyttet til digital innsending av søknader og vergeregnskap. Samtlige resultatmål er innfridd på aggregert nivå, jf. tabellen nedenfor. Likevel er det stor variasjon i måloppnåelsen blant embetene. At noen embeter scorer høyt

¹³ G = Grunnbeløpet. Grunnbeløpet per 1. mai 2018 er 96 883 kroner.

¹⁴ Norske banker er medlemmer av den norske innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond. Dette innebærer at innskudd på inntil to millioner kroner, inklusive opptjente renter, per person per bank er sikret. Grensen på to millioner kroner gjelder selv om du har flere kontoer i samme bank.

over resultatmål viser at det er et stort potensial for de enkelte embetene å øke andelen digitalt innsendte søknader og vergeregnskap ved blant annet å se hen til og lære av embeter med høy mål oppnåelse. Eksempelvis er det embeter som pålegger alle faste verger å levere vergeregnskap digitalt, og flere embeter rapporterer at de veileder og oppfordrer alle verger til å sende søknader og vergeregnskap digitalt. SRF vurderer derfor at det er mulig å påvirke andelen digitale søknader og vergeregnskap gjennom målrettet informasjon og tilrettelegging fra embetene, og i tildelingsbrevet for 2019 har SRF ytterligere strammet inn resultatmålene til digitale innsendinger.

Tabell 3.2.3 Måloppnåelse SP 5 og 6

Styringsparameter	Andel digitale søknader om godtgjøring sendt via Altinn	Andel digitale søknader om fylkesmannens godkjenning sendt via Altinn	Andel digitale vergeregnskap levert via Altinn
Resultatmål	30 %	30 %	50 %
Aggregert måloppnåelse for alle embeter	39 %	32 %	53 %

SP7: Systematisk og risikobasert tilsyn

Rapporteringskrav: Vergemålsforvaltningens tilsyn skal forbedres og gjøres mer ensartet. Dette bidrar til rettsikkerhet og rettslikhet og verner om den enkeltes selvbestemmelse og integritet. Tilsyn skal medvirke til forbedring og læring

SRF har i 2018 styrket og systematisert arbeidet med tilsyn. To nye veiledere ble utarbeidet ved årsskiftet 2017/2018:

- SRFs tilsyn med fylkesmennene som lokal vergemålsmyndighet - strategi og veileder
- Fylkesmannens tilsyn med oppnevnte verger

Tilsynsarbeidet som er utført i 2018 er basert på disse veilederne. Hovedprinsippet i fylkesmannens tilsyn med verger er at det både bør gjøres regelmessige og systematiske tilsynsaktiviteter, og at det også etableres et system for å fange opp risikoer og følge opp med tilsyn ut fra risikovurderinger. SRF vurderer at iverksatte tiltak har bidratt til at flere fylkesmenn har startet arbeidet med systematiske tilsynsaktiviteter på andre områder enn bare det økonomiske.

SRFs tilsyn med fylkesmennene er i særlig grad rettet inn mot en kontroll av at oppgavene utføres i samsvar med lov og forskrift. På denne måten skal tilsynet sikre enhetlig praksis, som igjen skaper rettsikkerhet og rettslikhet. SRF fører også tilsyn med at det er etablert systemer og rutiner som sikrer en forsvarlig forvaltning av de finansielle eiendelene som forvaltes av fylkesmannen, og at eventuelle økonomiske misligheter forebygges og avdekkes.

SRF har gjennomført to systematiske tilsyn i 2018. Det ene er knyttet til usikkerhet om saker om midlertidig fratakelse av rettslig handleevne blir fulgt opp i samsvar med loven. Dette er viktig av hensyn til rettsikkerheten, blant annet fordi vi har lagt til grunn at det ikke er klagerett på disse vedtakene.

Midlertidig fratakelse av rettslig handleevne er inngripende vedtak for de det gjelder. Vedtakene skal derfor sendes tingretten for domstolsbehandling straks etter de er fattet.

SRF har undersøkt saksbehandlingstiden for alle midlertidige vedtak om fratakelse av rettslig handleevne fra 1. juli 2013 til 1. august 2018. Funnene viser at det i flere tilfeller tar for lang tid fra fylkesmannen fatter vedtak til saken oversendes retten.

Det andre tilsynet gjelder opprettelse av vergemål og embetenes praksis etter SRFs rundskriv fra februar 2018 og Lovavdelingens tolkningsuttalelse om samtykkekompetanse av 20. mars 2018. SRF har undersøkt kvaliteten på saksbehandlingen og innholdet i vedtak om opprettelse av vergemål uten fratakelse av rettslig handleevne. Det ble tatt stikkprøver av saker fra tre embeter som rapporterte om utfordringer knyttet til måloppnåelse, ressursituasjon eller annet (gruppe 1), og tilsvarende fra tre embeter som ikke rapporterte om slike utfordringer (gruppe 2). SRF undersøkte blant annet om sakene var tilstrekkelig opplyst, og om prinsippene om frivillighet og individtilpasning var ivaretatt. SRF fant i hovedsak at embetene hadde bygget sakene på de dokumentene og kildene det fremgår av loven at de skal bygge på. Dokumentasjonen ga likevel for lite informasjon om personens hjelpebehov og ønsker om bistand. SRF fant at det i sakene fra gruppe 2 ble gjennomført flere samtaler enn i gruppe 1. Vergemålene som ble undersøkt i gruppe 2 var også mer begrenset i omfang. SRF fant ikke eksempler på at kravet til skriftlig samtykke var brutt, eller at vergemål hadde blitt opprettet mot personens vilje.

Funnene fra de to tilsynene vil brukes til lærings- og videreutviklingsformål og i styringsdialogen med embetene. Det gjøres en vurdering av om funn i tilsynene tilsier at noen embeter følges opp spesielt i den faglige styringsdialogen.

SRF vil fortsette arbeidet med strukturerte tilsyn med fylkesmannen i 2019.

I 2019 vil fokuset på tilsyn bli ytterligere forsterket ved at det også er stilt krav om at fylkesmennene skal lage et system for planlagte og hendelsesbaserte tilsyn. I tillegg skal det føres tilsyn med verger med mer enn 20 oppdrag for voksne. I noen sammenhenger reises det spørsmål om verger med mange vergeoppdrag kan ivareta vergehavers interesser, og om de i tilstrekkelig grad kjenner personen de er verge for som er en forutsetning for å ivareta deres selvbestemmelse. Ved at fylkesmennene skal føre tilsyn med verger med over 20 oppdrag vil det bli undersøkt nærmere hvordan vergene følger opp vergehaverne og ivaretar deres interesser.

Virksomhet spesifikt mål 3: *Vergemålet utøves med respekt for vergehavers behov og vilje.*

SP8: Andel nye vergemål der det er gjennomført samtale med vergehaver.

Resultatmål: Saksbehandlingssystemet skal ivareta behovet for dokumentasjon på om samtale er gjennomført/eventuelt hvorfor samtale ikke er gjennomført

Vergemålsloven § 59 setter krav til saksbehandlingen ved opprettelse av vergemål. Det skal blant annet gjennomføres «samtale mellom saksbehandler og den som er begjært satt under vergemål, med mindre det må antas at personen ikke kan forstå hva saken gjelder.».

På bakgrunn av dette har vergemålsforvaltningen frem til vinteren 2017-2018 tolket loven slik at det som hovedregel ikke har blitt gjennomført samtaler der personen har vært ansett å ikke være samtykkekompetent. Lovens ordlyd kan åpne for unntak fra samtale i ganske mange tilfeller. SRFs erfaring tilsa at det i enkelte saker ikke ble gjennomført samtaler, selv om dette kunne ha bidratt til å opplyse saken. Derfor valgte SRF i 2018 å tydeliggjøre i styringsdokumentene til fylkesmennene at samtaler skal gjennomføres, med mindre det er «umulig eller formålsløst».

SRFs fokus på saksbehandlers samtale med den vergetrengende har ført til en økning i gjennomførte samtaler gjennom året, fra 32 % i første tertial til 47 % i tredje tertial. For hele året utgjør andelen 39,7 %.

Det fremgår av forarbeidene at samtale er frivillig for den som trenger verge. Samtalen kan gjennomføres i et møte eller over telefon.¹⁵ Gjennomføringsmåten skal være hensiktsmessig for å få saken tilstrekkelig opplyst. Med dreiningen av lovforståelsen har frivillighet fått et tydeligere fokus. Dermed får også samtaler med den som trenger verge større betydning enn tidligere. Dette gjelder også personer som ikke har samtykkekompetanse.

Det er viktig å være oppmerksom på at det er en del vergetrengende som ikke ønsker å snakke, eller klarer å gi uttrykk for en bestemt oppfatning. Den vergetrengendes standpunkter kan variere avhengig av hvem de snakker med og hvilken situasjon de er i. Andre ønsker ikke å snakke med fremmede, og i noen saker har helsepersonell frarådet å gjennomføre samtale på grunn av helsesituasjonen.

I noen saker er det utfordrende å finne ut om det er personens egen, reelle vilje som fremkommer, eller om det er andres oppfatninger personen gir uttrykk for. Hvem sitt syn som egentlig fremkommer vil bedre kunne avklares ved å oppsøke den det er aktuelt å opprette vergemål for.

Det er tilrettelagt i saksbehandlingssystemet for å dokumentere årsak til at samtale ikke har funnet sted, og Power BI vil i 2019 bli utviklet slik at det er mulig å hente ut systematisk informasjon om årsaker til hvorfor samtaler ikke er gjennomført.

Høsten 2018 nedsatte SRF en prosjektgruppe som skulle utarbeide verktøy for å bedre kommunikasjonsferdighetene til ansatte i vergemålsforvaltningen med personer som trenger eller har verge – «samtaleprosjektet». Hovedformålet er å få pålitelig informasjon om personens vilje. Dette vil bidra til å ivareta den enkeltes selvbestemmelsesrett og å gi et individtilpasset vergemål. Videre er formålet at embetene skal bli bedre på å lære opp verger i kommunikasjon med personen de er verge for, slik at vergene kan gi bedre beslutningsstøtte.

Samtalemetodikken skal bidra til bedre kvalitet i samtaler og også følge opp stortingskomiteens merknader til Riksrevisjonens rapport om at opplæringen av verger skal inkludere et tydelig fokus på hvordan man best kan beskytte rett til selvbestemmelse og en systematisk tilnærming for å finne den vergetrengendes vilje. Metodikken skal implementeres, og prosjektet skal gjennomføre opplæring av fylkesmennene i 2019.

Oppgave 2: Oppgradering av vergemal.no slik at den fremstår brukerrettet og brukervennlig.

Vergemal.no ble lansert i ny form 1. februar 2018. Både faglig innhold og den digitale flaten ble bygget opp på ny. Nettsiden fremstår nå som mer brukervennlig med en naturlig oppbygging etter målgruppe. Språket er forenklet og i større grad tilpasset målgruppene. Det har blitt utarbeidet en grafisk profil for nettsiden. I tilknytning til gjennomføringen av undersøkelsen av om noen har vergemål de ikke ønsker, ble vergemal.no benyttet aktivt som en informasjonskanal. Det ble også laget en animasjonsfilm som presenterte budskapet om frivillighet en måte som er tilpasset ulike brukergrupper. Det gjenstår faglige oppdateringer på nettsiden som det vil jobbes videre med i 2019.

Oppgave 3: Utarbeide plan for å øke bruken av fremtidsfullmakter

Fremtidsfullmakt er et privatrettslig alternativ til vergemål. Fullmakten gir en mulighet til å bestemme hvem som skal ivareta økonomi eller personlige interesser i fremtiden, når personen ikke lenger er i stand til å gjøre det selv. Hovedformålet bak ordningen er å sikre

¹⁵ Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) side 205 og 206

den enkeltes rett til å treffe valg av betydning for sitt eget liv. Bruk av fremtidsfullmakter vil også kunne spare samfunnet for ressurser, fordi det på sikt vil kunne føre til færre ordinære vergemål.

SRF er opptatt av at fremtidsfullmakter skal kunne tas i bruk på en effektiv og trygg måte. Videre ønsker SRF at slike fullmakter skal være et alternativ til vergemål som oppleves lett tilgjengelig, og som folk flest kan ha god nytte av. SRF har ikke en registrert oversikt over hvordan ordningen praktiseres da ordningen er privatrettslig, og det er ikke et krav i vergemålsloven at fylkesmannen skal stadfeste at fullmakten har trådt i kraft. Inntrykket er at ordningen foreløpig ikke er så kjent.

SRF har høsten 2018 igangsatt et forsknings- og utviklingsarbeid for å utrede hvordan fremtidsfullmakter har fungert så langt, også med tanke på å gjøre ordningen bedre slik at den blir et mer egnet virkemiddel også for å avlaste vergemålsordningen. Det kan derfor bli aktuelt å foreslå tiltak for forbedringer i ordningen.

Arbeidet er tredelt:

1. Kartlegging av erfaringer med bruken av fremtidsfullmakter fra oppstart til 1. juli 2018
2. Vurdere tiltak for forbedringer, og igangsette eventuelle nødvendige prosesser for å få en bedre ordning. Dette innbefatter også eventuelle digitaliseringsløsninger.
3. Markedsføre ordningen bredt

SRF er i gang med planens første del. Det er satt i gang et forskningsprosjekt der forskere ved Høgskolen i Innlandet og Universitetet i Bergen er engasjert. Prosjektet hadde oppstart høsten 2018 og vil fullføres våren 2019. Forskerne vil gjennomgå saksdokumenter og gjennomføre intervjuer med myndigheter og private aktører som har erfaring med ordningen. I tillegg til å kartlegge dagens ordning, skal forskerne gi en vurdering av om ordningen fungerer hensiktsmessig. De skal komme med forslag til forbedringstiltak, blant annet eventuelle forslag til regelendringer og muligheter for digitalisering.

Oppgave 4: Økt kompetanse om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold hos vergemålsmyndigheter, verger og andre instanser

Regjeringen fremhever at negativ sosial kontroll er et alvorlig samfunnsproblem, og at forebygging og bekjempelse er høyt prioritert. Det er derfor utarbeidet «Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017 – 2020)». ¹⁶ Et viktig formål med planen er at offentlige etater og eventuelt andre relevante aktører, sikres tilstrekkelig kunnskap om slike saker. SRF har ansvaret for oppfølgingen av tiltak 22 c) i handlingsplanen. Tiltaket skal sikre god kunnskap og kompetanse hos fylkesmannen, verger og andre instanser om problemstillinger knyttet til negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold.

SRF deltok i 2018 i en arbeidsgruppe på tvers av ulike offentlige etater, som ble koordinert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Gruppens mandat er å utarbeide felles retningslinjer for informasjon og varsling. Målet for retningslinjene er å bedre informasjonsflyten mellom politi, helsemyndighet, utlendingsmyndighet, domstol og vergemålsmyndighet i disse sakene.

Arbeidet mot negativ sosial kontroll i vergemålssaker er viktig for å sikre vergetrengendes integritet og autonomi, og SRF vil i 2019 vurdere behovet for særskilte retningslinjer på vergemålsfeltet.

¹⁶ https://www.regjeringen.no/contentassets/e570201f283d48529d6211db392e4297/handlingsplan_rettens-til-a--bestemme-over-eget-liv.pdf

Oppgave 5: Økt kompetanse på menneskehandel hos representanter for enslige, mindreårige asylsøkere

Fylkesmannen i Oslo og Akershus er gitt oppdraget med å øke kompetansen hos vergehavere på menneskehandel. Fylkesmannen har i 2018 arrangert en rekke kurs. Fylkesmannen samarbeider med flere etater som holder foredrag. Kursene er blitt filmet og strømmet ved bruk av egen [YouTube-kanal](#). Menneskehandel har vært et av temaene.

Budsjettoppfølging kapittel 469, post 21

Kapittel 469, post 21 dekker godtgjøring og utgifter til verger og representanter for enslige mindreårige asylsøkere. Forbruket på denne posten varierer mellom embetene. SRF har tidligere avdekket at noen enkeltembeter har hatt et avvikende høyt forbruk på budsjettposten. Det som har kjennetegnet embetene med høyt forbruk på posten, er at de har hatt mange vergeoppdrag hvor det har blitt benyttet advokater med offentlig salæransatt.

Det har derfor vært et mål å redusere bruken av advokatverger og avvikle slike oppdrag der det ikke er særlig behov for juridisk kompetanse. I tildelingsbrevet for 2018 fikk alle embetene i oppdrag å gjennomgå slike advokatvergeoppdrag med siktemål om å redusere bruken. Dette har blitt gjort og har bidratt til at forbruket på kapittel 469, post 21 ble redusert i 2018 sammenlignet med 2017. Det er fortsatt to embeter som har hatt et særlig høyt forbruk over posten også i 2018, de har derfor fått videreført oppdraget fra 2018 i supplerende tildelingsbrev for 2019.

3.3 Erstatning etter strafforfølgning

Mål for 2018: *SRF skal bidra til å nå målet om en mer effektiv straffesakskjede gjennom rask og god behandling av krav om erstatning i anledning strafforfølgning.*

Det er ikke fastsatt egne styringsparametere for saksfeltet i tildelingsbrevet for 2018. SRF har i tildelingsbrevet fått i oppgave å foreslå endringer i ordningen med erstatning etter strafforfølgning. Vårt forslag ble levert departementet 1. juni 2018.

SRF er av den oppfatning at regelverket i det aller vesentligste fungerer godt slik det er utformet i dag, jf. også SRFs høringsuttalelse til NOU 2016:24 Ny straffeprosesslov. SRF har foreslått enkelte endringer og presiseringer til dagens lovverk, samt skissert aktuelle digitaliseringsgevinster. SRF foreslo blant annet at ordningen bør skilles ut i egen lov framfor å være en del av straffeprosessloven. Dette vil etter SRFs syn gjøre det enklere å justere regelverket i tråd med retts- og samfunnsutvikling. Videre mener SRF at juridiske personer bør falle utenfor erstatningsordningen, at det bør vurderes en begrensning i hvilken inntekt som kan danne grunnlag for beregning av økonomisk tap, og at spørsmål om saksomkostninger knyttet til straffesaken bør reguleres uttrykkelig for å unngå unødvendige krav. Standardsatser for oppreisning etter frihetsberøvelse bør videreføres da dette legger til rette for digitalisering og automatisering av en stor andel av sakene. Satsene bør imidlertid vurderes oppjustert da disse har vært de samme siden ordningen ble innført. Effektivisering og automatisering forutsetter etter SRFs syn tilpasninger i regelverket og tilrettelegging for elektronisk søknadsløsning.

Som følge av stor turnover i faggruppen i kombinasjon med at flere større erstatningskrav er behandlet i domstolen har saksbehandlingstiden økt fra 1 måned i 2017 til to måneder i 2018. Restansen per 31. desember 2018 er mer enn doblet sammenlignet med restansen ved årsskiftet 17/18. Det er ansatt nye saksbehandlere i 2018, og det forventes at restansesituasjonen og saksbehandlingstiden vil bedres på sikt.

Tabell 3.3 Resultater 2012-2018

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Innkomne saker	853	923	967	941	782	740
Behandlede saker	710	905	969	960	801	729
Restanse	228	99	81	85	108	124
Saksbehandlingstid (mnd), SRF og Politiet ¹⁷	8	6	7	7	7	7
Saksbehandlingstid, SRF	2	1	1	2	2	2
Saksbehandlingstid, Politiet	4	4	5	5	5	5
Andel tilkjent erstatning	53 %	60 %	55 %	60 %	56 %	52 %
Utbetalinger (mill. kr.)	17,6	31,7	57,6	20,9	13,4	16,9
Avvik fra politiets innstilling	39 %	33 %	33 %	35 %	36 %	44 %

Saksinngangen for krav om erstatning etter strafforfølgning har gått noe ned sammenlignet med 2016 og 2017. Antall anmeldte lovbrudd er imidlertid relativt stabilt med økning på 0,2 % fra 2017 til 2018. Antall påtaleavgjørelsen har økt med 3,2 % fra 2017 og oppklaringsprosenten er relativt stabil på 52 % i 2018 mot 53 % i 2017¹⁸.

Krav om erstatning i gjenåpningssakene er blant de mest arbeidskrevende sakene å behandle og kan resultere i større utbetalinger. SRF har behandlet fire krav om erstatning etter gjenåpning i 2018. Antall gjenåpnede saker i 2018 ligger på samme nivå som 2016 og 2017, og det antas at det vil ligge på om lag samme nivå i 2019¹⁹. Saker som gjenåpnes grunnet tvil om domfeltes tilregnelighet, er den største undergruppen av gjenåpningssaker.

SRF har de siste årene sett en økning i antall krav om erstatning etter strafforfølgning for økonomisk kriminalitet. Dette er krav som kan være svært ressurskrevende å behandle som følge av sakenes omfang og kompleksitet. Disse sakene resulterer ofte i store utbetalinger. Av Økokrims trusselvurdering for 2018 fremgår det overordnede trusselbildet har vært relativt stabilt siden 2015. Skatte- og avgiftskriminalitet, korrupsjon og bedrageri utgjør de største truslene innen økonomisk kriminalitet. I 2018 ble flere saker om økonomisk kriminalitet behandlet i tingretten, og flere av disse sakene skal behandles i lagmannsretten i løpet av 2019. Disse sakene vil derfor krever ressurser også i 2019.

Som det fremgår av tabell 3.3 varierer totalt utbetalt erstatningsbeløp mye fra år til år. Antall saker som behandles anses å være av underordnet betydning for det totale utbetalingsnivået. Utbetalingene avhenger først og fremst av hvilke saker vi har hatt til behandling. I 2018 er det behandlet flere større saker vedrørende økonomisk kriminalitet, men disse ledet ikke til utbetaling av høye erstatningsbeløp.

Det er et mål at sakene skal avgjøres effektivt og med høy faglig kvalitet. Søksmålsfrekvens og antall uttalelser fra Sivilombudsmannen, sammenholdt med utfallet av behandlingen her, er indikatorer på kvaliteten på våre avgjørelser. Antall stevninger mottatt i 2018 er noe høyere enn tidligere år²⁰. Etter SRFs vurdering må søksmålsfrekvensen og antall saker som bringes inn for Sivilombudsmannen²¹ fortsatt anses som lav målt mot antall vedtak som fattes etter ordningen.

¹⁷ Avrunding av saksbehandlingstiden i saksbehandlingssystemet gjør at den totale saksbehandlingstiden kan bli høyere enn Statens sivilrettsforvaltning og politiets saksbehandlingstid til sammen.

¹⁸ Politidirektoratets rapporter fra første og andre tertial 2018 om «Anmeldt kriminalitet og politiets straffesaksbehandling»

¹⁹ Kilde: Gjenopptakelseskommisjonens nettside

²⁰ SRF mottok 11 stevningen 2012, 12 i 2013, 12 i 2014, 9 i 2015, 11 og 2016, 16 i 2017 og 19 i 2018

²¹ Ingen saker ble bragt inn for Sivilombudsmannen i 2018.

Statens sivilrettsforvaltning har ikke mottatt kritikk fra Sivilombudsmannen i 2018, ei heller i de fem siste år. Hva gjelder resultatet av domstolsbehandlinger fremgår det av Menons rapport²² at staten over tid grovt sett har blitt frifunnet i halvparten av sakene for retten. Det lave antall søksmål og klager til Sivilombudsmannen, samt utfallet av behandlingen hos disse instansene, underbygger etter SRFs syn at den administrative behandlingen av sakene oppfyller sitt formål, både hva gjelder å avlaste domstolene og ved å treffe avgjørelser i tråd med regelverket. SRF vurderer på denne bakgrunn kvaliteten som tilfredsstillende.

3.4 Fri rettshjelp

Det er ikke fastsatt egne styringsparametere for saksfeltet i tildelingsbrevet for 2018.

SRF skal som etatsstyrer for Fylkesmannen på rettshjelpsområdet, bidra til å sikre en mest mulig ensartet praksis og god kompetanse på rettsfeltet blant fylkesmannsembetene. Rundskriv SRF -1/2017 om fri rettshjelp er en sentral kilde for tolkningen av bestemmelsene i lov om fri rettshjelp og tilhørende forskrift, og avklaringer og presiseringer i rundskrivet skal bidra til likhet og god kvalitet ved praktiseringen av det skjønnsmessige regelverket. Tilbakemeldinger fra fylkesmennene er gjennomgående at rundskrivet gir avklarende retningslinjer for praksis på flere viktige områder. Dette samsvarer med SRFs egen erfaring gjennom klagesaksbehandling og kontakt med embetene, domstoler, fylkesnemnder og andre profesjonelle aktører. I tillegg medvirker ulike opplærings- og samhandlingstiltak kombinert med publisering av avgjørelser om fri rettshjelp og salær på Lovdata, til at det føres en relativt lik praksis blant fylkesmannsembetene og SRF.

Det er SRFs vurdering at fylkesmannsembetenes behandling av søknader om fri rettshjelp gjennomgående er av god kvalitet og at det er stor grad av rettslikhet. SRF vurderer dermed embetenes måloppnåelse som gjennomgående god. Dette underbygges av den lave og stabile omgjøringsprosenten i disse sakene, jf. tabell 3.4.2. Begrunnelsene er imidlertid til tider noe mangelfulle og ustrukturerte ved enkelte embeter. I de tilfeller dette har vært en vedvarende problemstilling, følger SRF opp dette gjennom dialog med det enkelte embete. Vår erfaring er at denne type oppfølging har god effekt.

Tabell 3.4.1 Fylkesmannens saksinngang 2013-2018

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Fritt rettsråd (FR)	15 700	20 884	25 184	21 860	20 514	22 711
Fri sakførsel (FS)	362	649	473	626	437	442
Totalt FR og FS	16 062	21 533	25 657	22 486	20 951	23 153

Samlet sett rapporterer fylkesmannsembetene om en markant nedgang i saksinngang sammenholdt med tilsvarende periode i 2017. Nedgangen skyldes hovedsakelig at det i denne perioden har vært en halvering av antallet utlendingssaker. Videre fører utviklingen i inntekt til at stadig færre personer oppfyller vilkårene for fri rettshjelp. Denne utviklingen har også ført til at det de siste årene har vært en markant nedgang i innvilgede saker på flere av kjerneområdene for ordningen med fri rettshjelp, slik som i saker om barnefordeling, skifte, personskadeerstatning og oppsigelse i arbeidsforhold.

²² Nærmere omtalt i SRFs årsrapport for 2017.

Tabell 3.4.2 SRFs resultater 2013-2018

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Innkomne saker	305	413	399	401	463	402
Behandlede saker	334	409	404	379	490	386
Restanse	24	49	43	40	20	59
Saksbehandlingstid (mnd.)	1	1	1	1	1	1
Andel klager som gis medhold	7,6%	8,5%	6,9%	6,3%	7%	6%

Antall klagesaker har gått betydelig ned i 2018 sammenholdt med perioden 2013 – 2017. SRF har i 2018 mottatt 108 færre klagesaker enn i 2017, hvilket er en nedgang på 26 %. Også nedgangen i antallet klagesaker skyldes hovedsakelig at gjeldende inntektsgrenser for fri rettshjelp har vært uendret siden 2009²³. Vår egen erfaring og tilbakemeldinger fra fylkesmennene er at ordningen, med unntak av saker uten behovsprøving, i hovedsak kun omfatter studenter, deltidsansatte og personer som lever av sosiale ytelser.

På denne bakgrunn ble det med virkning fra 2017 innført en viss oppmyking av dispensasjonspraksis i forhold til personer som i begrenset grad overskrider inntektsgrensene (overskridelser inntil kr 20 000). Særlig gjelder dette personer som forsørger barn, herunder trygdede som omfattes av ovenstående lovendring. Oppmykningen var ment å avhjelpe visse urimelige resultater som vi har sett gjennom egen sakshåndtering og tilbakemeldinger fra fylkesmannsembetene. Tall fra embetene viser at det i 2018 er dispensert på grunn av økonomi i totalt 148 saker, mot om lag 68 saker årlig foregående år. Dette viser at endringen i en viss grad har ført til en oppmykning som tilsiktet. Det er imidlertid fortsatt få personer som oppfyller de økonomiske vilkårene for fri rettshjelp.

Generelt erfarer SRF at mange av klagesakene fra fylkesmannsembetene gjelder sakstyper som er gjort prioritert på grunn av sakens velferdsmessige betydning for søker. Av disse sakene mottar vi særlig saker om felleseieskifte og barnefordeling/samvær. Tema for klagesakene vil ofte være vurdering av økonomisk dispensasjon fra inntektsgrensene og spørsmål om utvidet bevilling til fritt rettsråd. Regelmessig mottar vi også klagesaker som anføres å ha sterke likhetstrekk med de prioriterte sakstypene. Av sistnevnte nevnes særlig uprioriterte barnevernssaker og erstatningskrav relatert til manglende oppfølging fra offentlige myndigheter.

For øvrig erfarer vi en klar tendens til at stadig flere søkere utarbeider klagen uten bistand fra advokat. Dette antas å ha sammenheng med at advokatene ofte ikke anser det sannsynlig at en klage vil føre frem, og dermed ikke ønsker å utarbeide en klage de ikke får betalt for.

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker har de siste årene hatt en jevn økning i antall klager over sine salærfastsettelse. SRF mottar regelmessig forespørsler om tolking av regelverket og har en løpende dialog med nemndene. SRF har også i 2018 bistått med opplæring av fylkesnemndene, og opplever gjennom vår klagesaksbehandling at dette har ført til kompetanseheving og større rettslikhet i disse sakene. Når det gjelder klagesaker fra fylkesnemndene gjelder disse i stor grad tolking av regelverket på salærfeltet. Sakene reiser ofte prinsipielle spørsmål knyttet til advokatenes rett til dekning av salær og reisefravær.

Det kom i 2018 inn fem klager i en rettshjelpsak til Sivilombudsmannen, som ikke fant grunnlag for kritikk i noen av sakene. Det var ingen saker for domstolen i 2018. Antall saker

²³ Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det i 2017 var om lag 330 000 færre personer over 17 år som hadde inntekt under gjeldende inntektsgrense sammenlignet med 2009. Videre hadde kun omlag 20 % av landets husholdninger samlet inntekt under gjeldende inntektsgrense i 2017, mot omlag 30 % i 2009.

for domstolene og uttalelser fra Sivilombudsmannen gir etter vår vurdering indikasjoner på at kvaliteten i klagesakene er tilfredsstillende.

Spesielle rettshjelptiltak

Ordningen med de spesielle rettshjelptiltakene er en viktig del av det totale rettshjelpstilbudet som helt eller delvis finansieres gjennom statsbudsjettets kapittel 470 fri rettshjelp. Tiltakene er av stor samfunnsmessig betydning, og ivaretar et grunnleggende rettssikkerhetsbehov for mange som ikke selv er i stand til å benytte seg av det ordinære rettshjelpstilbudet. Tiltakene er blitt betydelig styrket de senere år, og i 2018 ble kr 54 850 000 fordelt på 45 ulike tiltak på landsbasis.

Som forvalter av denne tilskuddsordningen er det en sentral oppgave for SRF å administrere ordningen ved å tildele tilskudd samt å sikre at midlene brukes i samsvar med ordningens formål. Rettshjelptiltakenes rapporteringer viser at de arbeider bevisst for å innrette seg mot den målgruppen som ordningen er tiltenkt. Det er SRFs vurdering at måloppnåelsen er gjennomgående god.

Flere av tiltakene melder om betydelig økning i antall saker. Gatejuristen i Oslo rapporterer om en økning i saksinnangang på hele 64 %, sammenliknet med 2017. Gatejuristnettverket for øvrig rapporterer om en vesentlig økning i saksinngangen i forhold til 2017. Også de øvrige tiltakene rapporterer om jevnt stor pågang.

Barnas jurist Oslo som var et nytt tiltak i 2017, har hatt en økning fra 199 saker i 2017 til 367 saker i 2018. Tiltaket ivaretar et udekket rettshjelpsbehov blant barn og unge inntil 25 år i en sårbar situasjon. Høsten 2018 ble Barnas Jurist Innlandet startet opp på Hønefoss. Et viktig mål med arbeidet er å utvikle en Barnas Jurist-modell med lokale tilpasninger som har overføringsverdi til videre spredning ut i landet.

3.5 Rettferdsvederlag

Det er ikke fastsatt egne styringsparametere for saksfeltet i tildelingsbrevet for 2018.

Nytt rettferdsutvalget ble oppnevnt i desember 2017 for perioden 2018-2021. Det nye utvalget har funnet grunn til å foreta en viss oppjustering av vederlaget for enkelte søknadsgrunnlag. Dette har ført til en viss økning i andel vedtak hvor utvalget fraviker SRFs innstilling, til 16,7 prosent i 2018, mot 11 prosent i 2017. Endringene gjelder i det vesentlige kun mindre beløpsjusteringer.

Tabell 3.5 Resultater 2013-2018

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Innkomne saker	429	448	532	489	442	602
Behandlede saker	453	472	514	574	513	815
Restanse	564	558	577	587	681	743
Saksbehandlingstid (mnd)	14	15	14	17	16	18
Utbetalinger (mill. kr.)	20,2	21,5	25,8	30,7	30,4	61,0

I 2018 ble det totalt behandlet 453 søknader etter ordningen. Det har de senere år vært grunnlag for å avvise stadig flere søknader fra realitetsbehandling, og i 2018 ble 323 søknader avgjort av Stortingets utvalg for rettferdsvederlag. De resterende 130 sakene ble avvist av SRF fra realitetsbehandling, mot 92 saker i 2017. De vanligste grunner for avvising er at forholdet ikke er foreldet og at finnes en annen dekningsmåte.

Det har i de senere år vært en utvikling i retning av at stadig flere yngre søker om rettfærdsvederlag. Søknader fra yngre søkere er gjennomgående mer komplekse som følge av større mengde dokumentasjon. SRF erfarer at en relativt stor del av de yngre søkerne søker om vederlag kort tid etter at muligheten for å fremme et ordinært erstatningskrav overfor den ansvarlige er utløpt. SRF har gjennom året vært i kontakt med aktuelle brukerorganisasjoner og oppfordret disse til å fremme et erstatningskrav mot den ansvarlige før forholdet er foreldet, da rettfærdsvederlagsordningen er subsidiær i forhold til alle andre dekningsmuligheter. Videre har SRF i 2018 hatt en gjennomgang av våre nettsider for å gi tydeligere informasjon til brukerne om ordningen og hva den omfatter. Vi har i den forbindelse også hatt en nær dialog med Arkivverket, med henblikk på at den informasjonen som legges ut om ordningen på deres nettsider skal være mest mulig veiledende og brukervennlig. SRF antar at disse tiltakene samlet sett fører til færre søknader fra personer som ikke er omfattet av ordningen.

I perioden 2014 - 2018 er utbetalingene av rettfærdsvederlag redusert betydelig. Dette skyldes dels at det har vært grunnlag for å avvise en større andel saker fra realitetsbehandling, og dels at utvalget har behandlet færre saker etter særordningene, som har høyere innvilgelsesprosent og utbetalingsnivåer.

SRF har i 2018 blitt kontaktet av Arkivverket for å finne en løsning på deres utfordringer knyttet til begjæring om innsyn i dokumenter i anledning søknad om rettfærdsvederlag. Arkivverket erfarer både at innsynsbegjæringene gjennomgående er lite presise og at det ofte bes om innsyn flere ganger vedrørende samme søker. SRF, Arkivverket, Bufdir og Udir har samarbeidet om å finne en løsning som er mest mulig brukervennlig og også minst mulig arbeidskrevende for de berørte instanser. Dette samarbeidet vil bli videreført også fremover, med ytterligere fokus på brukerorientering og flyt i tjenestekjeden på tvers av sektorer.

3.6 Sekretariatet for Den rettsmedisinske kommisjon

SRF ivaretar sekretariatsfunksjonen for Den rettsmedisinske kommisjon (DRK), og bistår DRK i å ivareta deres funksjon som kvalitetskontrollør av rettsmedisinske sakkyndigerklæringer samt veileder overfor sakkyndige og myndigheter innen rettsmedisinske problemstillinger. SRF utøver også sekretariatsfunksjonen for Innstillingsrådet for Den rettsmedisinske kommisjon.

Som det fremgår av tabell 3.6 under, er det i 2018 mottatt et betydelig antall rettsmedisinske sakkyndigerklæringer. Det er en økning på om lag 5,3 pst. fra 2017, hvor det var en økning i antall mottatte erklæringer på om lag 3,3 pst. sammenlignet med 2016. Det har imidlertid vært jobbet godt blant kommisjonens medlemmer, og kommisjonen har nedarbeidet sin restanse med om lag 500 erklæringer. Prosentvis er restansen redusert med 28 pst.

Tabell 3.6 Saksutvikling innkommet, behandlet og restanse

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Innkomne saker	9584	9072	8782	8214	7124	6716	6710
Behandlede saker	10092	8685	8741	8403	7922	4877	6756
Restanse	1329	1837	1450	1409	1302	2366	545

For øvrig vises det til kommisjonens egen årsmelding.

3.7 Sekretariatet for Barnesakkyndig kommisjon

Barnesakkyndig kommisjon har et resultatkrav på saksbehandlingstid på 12 dager. Fristen ble i 2018 overholdt i om lag 98 pst. av sakene.

Tabell 3.7 Saksutvikling innkommet, behandlet

Resultater	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Innkomne saker	689	745	776	849	913	1004
Behandlede saker	685	748	766	847	908	985

For øvrig vises det til kommisjonens egen årsmelding.

3.8 Øvrige fagfelt

Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll (KK-utvalget)

Sekretariatsfunksjonen for Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll ble etablert i 2017, og var i løpet av 2018 i full drift. Sekretariatsfunksjonen utføres av 1 ½ - 2 årsverk fra SRFs side. Sekretariatet svarer faglig til utvalget ved utvalgsleder.

Sekretariatet har støttet utvalget i deres arbeid, herunder med saksgjennomgang, klagesaksbehandling og forberedelse av stedlige kontroller. Antallet begjæringer om underrettelse fra private om gjennomført kommunikasjonskontroll er økende, med tilsvarende økt arbeidsmengde for sekretariatet. Utvalget rapporterer selv på volumtall i sin årsrapport, som er forventet i juni 2019. Det vises til den rapporten for ytterligere tallmateriale.

Konkursrådet og dets sekretariat

SRF ivaretar sekretariatsfunksjonen for Konkursrådet, og har bistått Konkursrådet i oppdatering av hjemmeside og utarbeidelse av uttalelser, oppfølging av prosjekter, planlegging og gjennomføring av møter og kurs. Det ble arrangert et regionalt grunnkurs i bobehandling i Stavanger for deltakere fra domstol, bostyrere, skattemyndigheter, politi og revisorer. Videre arrangerte Konkursrådet nordisk konkurserseminar, bokoordinator-seminar i samarbeid med POD og et seminar om «Pre-pack» – Forholdet mellom insolvensrett og selskapsrett i ferdigpakkeprosesser – i samarbeid med UiO v/ Institutt for privatrett. SRF bistod Justis- og beredskapsdepartementet i prosessen med oppnevning av nytt Konkursråd for perioden 2019-2021.

I 2018 har Konkursrådet deltatt i møter, blant annet med Konkursregisteret og bank- og finansnæringens infrastrukturselskap (BITS AS) for å legge til rette for økt elektronisk kommunikasjon under bobehandling. Videre har Konkursrådet avholdt sine årlige møter med henholdsvis Riksadvokaten og Oslo politidistrikt. Konkursrådet deltok på «Insolvensrettens dag» i København.

Garantiordning for bobehandling ved mistanke om økonomisk kriminalitet

SRF har siden november 2014 forvaltet Justis- og beredskapsdepartementets særskilte garantiordning for bobehandling. Ordningen retter seg mot konkursboer hvor det foreligger mistanke om økonomisk kriminalitet, og hvor det ikke er midler til fortsatt bobehandling. Det ble i 2018 innvilget garantitilsagn i 149 saker på totalt 11,21 mill. kroner.

I brev av 9. august 2016 fra Justis- og beredskapsdepartementet ble Statens sivilrettsforvaltning (SRF) bedt om å utrede en sammenslåing av garantiordningen med

andre offentlige garantiordninger. Anmodningen hadde sin bakgrunn i tidligere anbefaling fra SRF og Konkursrådet. Utredningen ble stilt i bero i 2017 og gjenopptatt våren 2018. Justis- og beredskapsdepartementet mottok utredningen 21. desember 2018

Utredningen, som er et resultat av samarbeid mellom representanter fra SRF, Skattedirektoratet, Skatt Øst og Konkursrådet, konkluderer med en anbefaling om å overføre garantiordningen til Skatteetaten. En overføring i tråd med anbefalingen vil kunne forenkle og effektivisere ordningen samtidig som den vil bli mer treffsikker og brukervennlig enn det den fremstår som i dag. En overføring av ordningen anses å være tilnærmet kostnadsnøytral. SRF vurderer at overføringen ikke bør medføre kutt i domstolenes bevilgning og viser til at kostnadene ved en overføring bør tas av den totale bevilgningen på kap. 475 post 21. SRF avventer Justis- og beredskapsdepartementets tilbakemelding på utredningen.

Attesting av eksigible gjeldsbrev

SRF har siden 1. januar 2016 forvaltet oppgaven med attesting av eksigible gjeldsbrev for inndrivelse i Sverige, Danmark eller Finland. I 2018 har SRF mottatt 33 saker med anmodning om slik attest. Det har blitt behandlet 35 saker, herunder 19 saker hvor det ble gitt attest for inndrivelse i Sverige, 8 saker hvor det ble gitt attest for inndrivelse i Danmark, 5 saker hvor det ble gitt attest for inndrivelse i Finland, og 3 saker som ble returnert uten attest (herunder 1 sak som gjaldt attest for annet enn eksigible gjeldsbrev og således ikke omfattes av ordningen SRF forvalter).

Stadfestelse av testamenter og tomtefeste

SRF mottok 9 saker om stadfestelse av testament i 2018. Det ble avgjort 8 saker, og én sak er i restanse.

SRF mottok ingen klager over vedtak om fristoppreisning i tomtefestesaker i 2018.

Barnevernets tvisteløsningsnemnd

SRF overtok fra 1. januar 2017 sekretariatsfunksjonen for Barnevernets tvisteløsningsnemnd fra Barne- og likestillingsdepartementet. Nemnda er et uavhengig organ som skal gi rådgivende uttalelse ved uenighet mellom stat og kommune om hvem som skal dekke utgifter til tiltak.

I 2018 inkom det fem saker til nemnda. Én sak ble avgjort i 2018, tre saker er fortsatt under behandling, mens én sak ble trukket fra nemndsbehandling av partene.

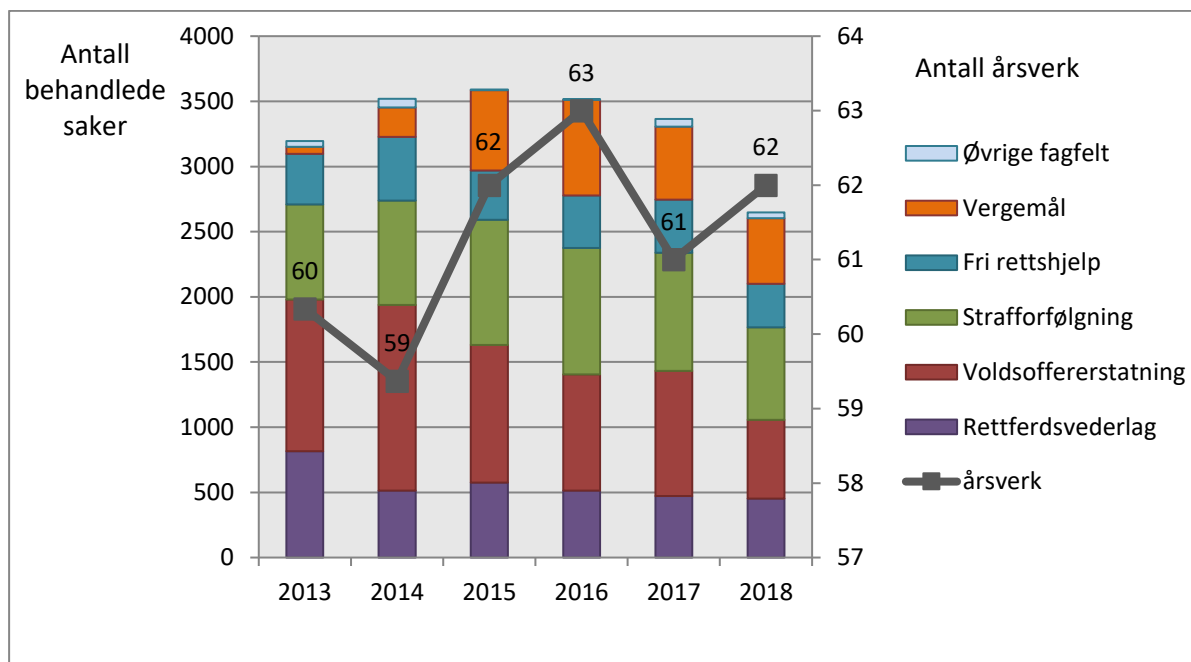
3.9 Redegjørelse for ressursbruk

Den totale produksjonen av enkeltvedtak i 2018 er noe lavere nivå enn 2017, jf. tabell 3.9. SRFs totale ressursinnsats var 62 årsverk i 2018²⁴. Dette er en økning på ett årsverk sammenlignet med 2017.

SRF har blitt tillagt flere nye oppgaver de senere år som ikke gjenspeiles av produksjonstall, som etatsstyring på vergemåls- og voldsoffererstatningsfeltet, forvaltningsansvaret for vergemålsapplikasjonen og sekretariatsfunksjonen for KK- utvalget. En mer effektiv drift som følge av interne effektiviseringstiltak har frigjort ressurser til nye oppgaver. 2018 har imidlertid vært mer krevende særlig med hensyn til straff, vold og vergemål, som allerede omtalt i de respektive fagavsnittene. Dette har gått utover produksjon av enkeltsaker.

Tabell 3.9 Utvikling antall vedtak og årsverk 2013-2018

²⁴ Ett årsverk defineres som en person i 100 pst. stilling i et helt år, jf. DFØs definisjon.



SRFs samlede driftsutgifter på hoved driftskapitlene 473, post 01 og kapittel 469, post 01 utgjorde 86,75 mill. kr. Av rapporterte utgifter på kapittel 469, post 01 og 473, post 01 ble om lag 65 pst. anvendt til lønn og sosiale utgifter. Dette er noe lavere enn 2017. Drift og utvikling av vergemålsapplikasjonen VERA utgjør en betydelig del av SRFs utgifter over kapittel 469, post 01.

4. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Strategiplan 2018-2021

Statens sivilrettsforvaltning utarbeidet i 2018 en ny virksomhetsstrategi for perioden 2018-2021. Sentralt i denne står brukerorientering, samhandling og endringsorientering, blant annet gjennom bruk av digitale løsninger. Strategien legger viktige premisser for SRFs arbeid og prioriteringer i årene fremover.

Internkontroll:

SRF har jobbet systematisk med å bygge opp et hensiktsmessig system for helhetlig styring og kontroll. SRF benytter mål- og resultatstyring som sitt overordnede styringsprinsipp, og de overordnede målene for virksomheten fremgår av tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet. Basert på de overordnede målene har virksomheten i tillegg fastsatt interne resultatmål. Disse fremgår av den årlige virksomhetsplanen, som revideres tertialvis på bakgrunn av gjennomførte risikovurderinger og vurdering av oppnådde resultater. Videre nedover i organisasjonen er det etablert kontrollrutiner og retningslinjer for å fange opp avvik og for å forebygge uønskede hendelser som kan ha innvirkning på virksomhetens samlede måloppnåelse. Samlet sett anses internkontrollarbeidet i SRF å være tilstrekkelig for å nå virksomhetens mål, og for å sikre en effektiv drift i henhold til fastsatte lover og regler.

Det er ikke avdekket vesentlige svakheter i SRFs internkontroll i 2018.

Risikostyring

Den overordnede risikovurderingen gjennomføres tertialvis i SRF. Det er særlig førstelinjetjenesten i voldsoffererstatningskjeden og på vergemålsområdet hvor SRF har identifisert risikofaktorer som krever oppfølging. Det er iverksatt ulike risikodempende tiltak innenfor de to områdene.

På øvrige av SRFs ansvarsområder vurderes risikobildet som gjennomgående tilfredsstillende.

Riksrevisjonen

«Riksrevisjonens undersøkning av korleis verjemålsreforma er sett i verk» - Dokument 3:6 (2017-2018) ble offentliggjort i slutten av februar 2018. Undersøkelsen satte søkelys på perioden fra vergemålsloven trådte i kraft.²⁵ Hensikten var å vurdere reformen opp mot målene om økt rettslikhet og rettssikkerhet, og se på årsakene til eventuelle mangler. Riksrevisjonen anbefalte i rapporten at Justis- og beredskapsdepartementet:

- tar initiativ til at SRF utvikler nasjonale retningslinjer på sentrale områder innenfor vergemål, blant annet retningslinjer for samtykkekompetanse og individtilpassning.
- sørger for at SRF får på plass et systematisk tilsyn med fylkesmannen på vergemålsområdet.
- ber SRF sørge for at fylkesmannen dokumenterer vurderingene som ligger til grunn for individtilpassning, slik at mandatene for vergeoppdragene ikke blir mer omfattende enn nødvendig.
- i samarbeid med SRF vurderer hvordan fylkesmannen kan forbedre tilsynet av vergeoppdrag og kontroll av vergeregnskapene.

²⁵ Rapport: «Undersøkning av korleis verjemålsreforma er sett i verk – Dokument 3:6 (2017–2018)», utgitt 27. februar 2018.

<https://www.riksrevisjonen.no/presserom/Pressemeldinger/Sider/Verjemal.aspx>

SRF hadde allerede gjennomført tiltak på flere av anbefalingene før rapporten ble overlevert Stortinget. SRF har utarbeidet en oppfølgingsplan med utgangspunkt i funnene i Riksrevisjonens rapport og har i 2018 arbeidet med videre med tiltak som møter de fire anbefalingene. Dette fremgår blant annet i punkt 3.2 i denne årsrapporten.

Fellesføringer fra Justis- og beredskapsdepartementet

Tjenesteutsetting av IKT-tjenester

SRF drifter og forvalter sitt ordinære saksbehandlingsverktøy (ePhorte). I tillegg har SRF systemeierskapet for vergemålsapplikasjonen VERA, som driftes og forvaltes av EVRY. SRF overtok som systemeieransvaret for VERA i 2015 og har ikke gjennomført egne risiko- og sårbarhetsvurderinger knyttet opp mot EVRY i 2018. Dette skyldes at SRF allerede tidlig i 2018 startet utlysningen av vedlikeholdsavtale for VERA med opsjon på drift. I lys av utlysningen startet SRF en gjennomføring av en analyse av personvernkonsekvenser (DPIA). Ny vedlikeholdsavtale, som trer i kraft 1. juli 2019 er nå i et forprosjekt hvor arbeidet med ferdigstillelse av DPIA'en er en av leveransene.

Som en følge av inngåelse av ny vedlikeholdskontrakt ble det også besluttet å gjennomføre en sikkerhetsrevisjon av VERA. Denne vil også omfatte øvrig IKT infrastruktur. SRF er i prosess med anskaffelse av eksternt bistand for gjennomføring av en helhetlig IKT sikkerhetsrevisjon.

I 2018 ble det utviklet nye nettsider for Vergemal.no. SRF valgte i denne prosessen å utvide eksisterende avtale med leverandør av SRFs nettsider og la til grunn gjeldende risiko- og sårbarhetsvurdering av denne tjenesten.

Fellesføringer og øvrige krav:

Motvirke arbeidslivskriminalitet

SRF har i vår anskaffelsesstrategi understreket det ansvaret vi som virksomhet har for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Vi har utarbeidet rutiner for å sikre at dette ivaretas i forbindelse med konkurransegjennomføring, oppfølging og kontroll. En viktig del av dette er informasjons- og påseplikten for oppdragsgivere, hvor bestiller er forpliktet til å påse at lønns- og arbeidsvilkårene hos leverandører er i henhold til allmenngjøringsforskrifter og gjeldende tariffavtale. Basert på en risikovurdering har SRF i 2018 fulgt opp at lønns- og arbeidsvilkårene til renholderne som utfører tjenester i våre lokaler, er i henhold til gjeldende tariffavtale. SRF har fått oversendt kopi av ansettelseskontrakter, lønns slipper og timelister for ansatte som utfører tjenester i våre lokaler på Hamar og i Oslo. Det fremgikk av tilsynet at lønns- og arbeidsvilkårene til de ansatte var i henhold til gjeldende tariffavtale. Vi har inntatt i våre rutiner at påseplikten skal gjennomføres årlig.

Likestilling/personalpolitikk

SRF hadde i 2018 et samlet sykefravær på 4,7 prosent, en oppgang på 2,25 prosent fra 2017. SRF jobber målrettet og aktivt for å holde sykefraværet på et lavt nivå, og har faste prosedyrer for oppfølging av sykefravær.

SRF hadde i 2018 følgende lønnskostnader knyttet til sykefravær:

Sykefraværsdager ^[1] 796 x dagslønn kr 2190 ^[2] = kr 1 743 240

Anslagsvis kostet sykefraværet omlag kr 1 743 240 i 2018. SRF har fått refundert kr 727 796 fra NAV.

^[1] Inkluderer egenmeldt fravær, legemeldt fravær under 16 dager og legemeldt fravær over 16 dager

^[2] Median årslønn er på omlag kr 570 000. Delt på 1950 t= timelønn kr 292 x7,5= kr 2190 pr dag

Inkluderingsdugnad

Statens sivilrettsforvaltning har en rekrutteringspraksis for å inkludere flere arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne og hull i CVen. I våre stillingsannonser er det tatt inn en mangfolderklæring, hvor inkluderingsmålene gjenspeiles.

Ved rekruttering av nye medarbeidere kaller vi alltid inn minst én kvalifisert søker som oppgir å ha nedsatt funksjonsevne, til intervju. Vi tilstreber også å kalle inn kvalifiserte søkere med hull i CVen til intervju. Kvalifikasjonsprinsippet legges alltid til grunn i våre ansettelser, men hensynet til mangfold og inkludering skal ivaretas når kvalifikasjonskravet ellers er innfridd.

SRF samarbeider tett med NAV, og vi tilbyr tilrettelagt arbeidspraksis til kandidater som av ulike årsaker har stått utenfor arbeidslivet. Noen har blitt ansatt på ordinære vilkår etter endt praksisperiode.

I perioden 01.07.2018- 31.12.2018 har vi ansatt 8 nye medarbeidere i SRF. Ingen av disse har oppgitt å ha nedsatt funksjonsevne med behov for tilrettelegging. Én av de nyansatte har hull i CVen (mindre enn to år). SRF har ikke nådd målet om 5 % nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CVen i perioden. Vi har hatt et begrenset tilfang av kvalifiserte søkere innenfor denne kategorien.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Beredskapsarbeidet i SRF har vært organisert ved at medlemmer av krisestab har hatt faste møter der kartlegging av risiko og sårbarheter innenfor egen virksomhet, og oppfølging av disse, er fast tema. SRF har i 2018 lagt om arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Tidligere krisestab er fusjonert med informasjonssikkerhetsutvalget da organene har hatt overlappede og tilgrensede arbeidsoppgaver. Det nye utvalget «Informasjonssikkerhet- og beredskapsutvalget» skal overvåke og iverksette tiltak for å ivareta informasjonssikkerhet og beredskap.

SRF har også vedtatt en personvernstrategien.

Etter SRFs vurdering er det ikke vesentlige sårbarheter i egen virksomhet innenfor samfunnssikkerhet- og beredskapsområdet.

5. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Samfunnsutviklingen stiller krav til økt digitalisering og effektivisering. Regjeringens avbyråkratiseringsreform og den digitale agendaen²⁶ gir viktige føringer. I tillegg er Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) en sentral pådriver for økt digitalisering i offentlig sektor. SRF har som mål å levere bedre og mer effektive tjenester til brukerne gjennom økt digitalisering.

Vergemål

Utviklingsoppgaver som samtalemotodikk er en viktig satsing for å legge til rette for selvbestemmelse for den som trenger verge. Metodikken skal implementeres, og prosjektet skal gjennomføre opplæring av fylkesmennene i 2019.

Det er anskaffet en ny leverandør som skal sørge for forvaltning og videreutvikling av saksbehandlingssystemet VERA. Leverandøren skal være en strategisk partner som skal bidra til å finne nye løsninger og tilnærminger til digitalisering.

SRF deltar i et samarbeidsprosjekt på tvers av sektorer for å lage en felles informasjonsplattform for fullmakter. Plattformen skal gi digital informasjon om fullmaktenes gyldighet, innhold og omfang. Dette vil effektivisere vergens arbeid, og gi vergen bedre tid til å ivareta vergehaverens interesser. SRF mener at en overgang fra papirfullmakter til et digitalt fullmaktsregister vil styrke rettsikkerheten. I et slik register vil det fremgå entydig og oppdatert informasjon om hvem som har fullmakt til å representere vergehaveren.

SRF har i 2018 jobbet med å utvikle en ny portalløsning for vergene. Det er planlagt at denne settes i drift i 2019. Ny portal vil være utgangspunktet for utvikling av nye tjenester som vil gi bedre brukervennlighet for vergene.

Nasjonalt system for vergeregnskap og kontroll av vergeregnskap har siden reformstart bidratt til økt rettslikhet og rettsikkerhet for vergehavere uavhengig av bosted. SRF ønsker å se på løsninger som kan redusere ressursbruken hos både fylkesmennene og vergene. Samtidig ønsker SRF også en bedre kontroll av totaliteten i vergeregnskapene for å redusere risikoen for misbruk og dermed øke rettssikkerheten for vergehaverne. SRF ønsker å videreutvikle vergeregnskapkontrollene ved blant annet å utnytte samhandlingen mellom offentlige aktører og finansnæringen på en bedre måte. Automatisk overførsel av relevante data fra skatteetaten og finansnæringen vil kunne bidra til å gjennomføre automatiske kontroller av samtlige vergeregnskap. Dette vil også være et direkte tiltak rettet mot Riksrevisjonens tilrådninger i deres rapport - Dok3:6 (2017-2018): «*Riksrevisjonen tilrår at Justis- og beredskapsdepartementet i samarbeid med Statens sivilrettsforvaltning vurderer korleis fylkesmannen kan betre tilsynet med verjeoppdrag og kontroll av verjerekneskapane.*»

En effektiv voldsoffererstatningsordning

For voldsoffererstatningsmyndighetene er et klart og enkelt regelverk avgjørende for en effektiv, forutsigbar og rettferdig saksbehandling. Fremtidige forvaltning og organisering av voldsoffererstatningsfeltet er i stor grad avhengig av det pågående lovarbeidet. Dagens regelverk er i liten grad teknologinøytralt, og handlingsrommet for å iverksette ytterligere effektiviserende tiltak er begrenset.

Kunnskap om utviklingstrekk i kriminalitetsbildet er viktig for å kunne si noe om hva voldsoffererstatningsmyndighetene kan forvente av saksomfang i fremtiden. Av kriminalstatistikken for 2018 ser vi at det er en fortsatt økning i antall volds- og

²⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-27-20152016/id2483795/>

seksuallovbrudd. Sammenlignet med 2014 har antall anmeldelser økt med 75,2 prosent, mens det fra 2017 til 2018 er en økning på 5 prosent. Etter Kripos' oppfatning er det grunn til å tro at økt åpenhet omkring temaet, med blant annet ulike former for kampanjer, har gjort at flere har valgt å anmelde. Det er lovbruddskategorien seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år som har hatt den største økningen i anmeldelser hva gjelder seksuallovbrudd. Antall anmeldelser for denne lovbruddskategorien har økt med 80,7 prosent fra 2014 og med 14,7 prosent fra 2017 til 2018. Politiet forklarer at årsaken til økningen har sammenheng med internettrelaterte saker hvor gjerningspersonene når mange flere ofre, noe som gir seg utslag i at det ofte er mange fornærmede i hver sak²⁷. Dette er sakstyper som typisk vil omfattes av ordningen og som vil være ressurskrevende å håndtere gitt dagens regelverk. Sakenes kompleksitet kombinert med en forventet økning i sakstilgangen på voldsofferfeltet vil kunne påvirkesaksbehandlingstiden.

Det er gevinstmuligheter i bedre samhandling med politiets støttesentre for kriminalitetsutsatte og i samhandlingen med Statens innkrevingsentral (SI). Førstnevnte kan understøttes ved at SRF og KFV spiller en aktiv rolle overfor POD og støttesentrene og bidrar til deres oppgaveløsning gjennom forvaltning av informasjonsmaterieell, tydeliggjøring av roller m.m. I samhandlingen med SI vil de største gevinstene kunne oppnås gjennom utvikling av nye systemtekniske løsninger og eventuelt rutiner som legger til rette for elektronisk samhandling.

²⁷ Strasak rapporten 2018

6. ÅRSREGNSKAP

Ledelseskomentarer årsregnskapet 2018

Formål

Statens sivilrettsforvaltning (SRF) ble opprettet i 2004 og er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD). SRF er et ordinært forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten, R-115 fra Finansdepartementet og de krav som er stilt fra Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av SRFs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

SRF forvalter en samlet tildeling på 75,28²⁸ mill. kr på kapittel 473 *Statens sivilrettsforvaltning*, post 01 *Driftsutgifter*. I tillegg til egne driftsmidler har SRF også ansvar for tildeling av driftsmidler til Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) over dette kapitlet. KFV har i 2018 fått tildelt 21,31 mill. kr²⁹. KFVs regnskapsførte utgifter for 2018 er 20,91 mill. kr. Justis- og beredskapsdepartementet har også belastet posten med 0,57 mill. kr.

Mindreforbruk på kapittel 473, post 01 er på 1,5 mill. kr og inkluderer KFVs mindreforbruk på 0,39 mill. kr. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakanser i stillinger. I tillegg har SRF merinntekter på 0,31 mill. kr over kapittel 3473, post 01. Ubrukte midler på totalt kr 1,8 mill. kr søkes overført til 2019.

SRFs samlede tildeling på kapittel 469 *Vergemålsordningen*, post 01 *Driftsutgifter* var 252,48 mill. kr³⁰. Bevilgningen på posten dekker driftsutgifter m.m. til fylkesmannsembetene og Statens sivilrettsforvaltning på vergemålsområdet. JD disponerer i tillegg 2,4 mill. kr på kapittel 469 post 01³¹.

Det er SRFs ansvar å tildele midler til fylkesmannsembetene. FM har i 2018 fått tildelt kr 217,61 mill. kr. Embetenes regnskapsførte utgifter per 31.12.18 er på 216,51 mill. kr. SRFs og FMs regnskapsførte utgifter på kapittel 469, post 01 utgjør 250,99 mill. kr i 2018. SRF og FMs mindreforbruk utgjør 1,49 mill. kr. Hovedårsak til mindreforbruket er vakanser i stillinger. Justis- og beredskapsdepartementet har regnskapsført 2,37 mill. kr. på posten. Det totale mindreforbruket på 1,52 mill. kr på posten søkes overført til 2019.

SRFs samlede driftsutgifter på kapittel 473, post 01 og kapittel 469, post 01 utgjorde 86,75 mill. kr. Av rapporterte utgifter på kapittel 469, post 01 og 473, post 01 ble om lag 66 pst. anvendt til lønn og sosiale utgifter. Drift og utvikling av vergemålsapplikasjonen VERA utgjør en betydelig del av SRFs utgifter over kapittel 469, post 01.

Statens sivilrettsforvaltning forvalter Nasjonalt sikkerhetsfond- vergemål. Vi viser her til avlagt årsregnskap 2018 for fondet som legges ut på SRFs hjemmesider når revisjonen er slutført.

²⁸ Beløpet inkluderer tildelt beløp på 72,454 mill. kr, overføring fra 2017 på kr 1 459 000 samt lønnsoppgjøret som utgjør kr 1 369 000

²⁹ Beløpet inkluderer KFVs del av overført beløp fra 2017 samt lønnsoppgjør.

³⁰ Beløpet inkluderer lønnsoppgjør og overførte midler fra 2017

³¹ JF..supplerende tildelingsbrev av 19.06.18

SRF har i 2018 hatt inntekter på kr 481 983 , jf. note 1 Driftsinntekter. Inntekter for kurs i regi av Konkursrådet var kr 163 000 i 2018. Inntektene er nettoført på kapittel 473, post 01 i henhold til føringer i Prop.1 S (2017-2018). Øvrige inntekter er i hovedsak fra B-kurs i regi av Den rettsmedisinske kommisjon og er inntektsført på kapittel 3473, post 01. SRF har dermed innfridd inntektskravet på kr 5 000.

SRF har fullmakt til å belaste enkelte driftsutgifter til Den rettsmedisinske kommisjon³² på kapittel 466 *Særskilte straffesaksutgifter*, post 01 *Driftsutgifter*. I 2018 utgjorde de ovennevnte utgifter 11,55 mill. kr.

Barne- og likestillingsdepartementet har stilt 8 mill. kr til disposisjon over kapittel 854, post 22 til drift av Barnesakkyndig kommisjon og dens sekretariat. Belastningen på posten er 6,98 mill. kr. Mindreforbruket, som utgjør om lag 13 % av tildelingen, skyldes i hovedsak en ytterligere nedgang i saksinnangang samt at det ble avholdt færre kommisjonssamlinger i 2018 enn 2017.

På kapittel 471, post 72 *Erstatning i anledning strafforfølgning*, er det utbetalt 17,61 mill. kr i 2018. Mindreforbruket er 21,27 mill. kr. Totalt utbetalt erstatningsbeløp over denne posten vil variere mye fra år til år. Antall saker som behandles anses å være av mindre betydning for det totale utbetalingsnivået. Utbetalingene avhenger først og fremst av hvilke saker som har vært til behandling. SRF hadde flere større krav til behandling i 3. tertial 2018 hvor utfallet var usikkert med hensyn til størrelse på utbetaling. Eksempelvis ble to av Yarasakene avgjort uten at det ble noen erstatningsutbetaling. Posten belastes også av andre virksomheter (politiet).

På kapittel 471, post 73 *Stortingets rettfærdsvederlagsordning*, ble det utbetalt 20,2 mill. kr i 2018 som er en liten nedgang sammenliknet med 2017. Mindreforbruket på posten er 4,6 mill. kr. Generelt er utbetalinger av rettfærdsvederlag redusert de senere år, i tråd med en redusert saksinnangang etter særordningene, som har høyere innvilgelsesprosent og utbetalingsnivåer.

Rapportert mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.18 kr 3 683 187. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. Foruten rapportert mellomværende med statskassen har SRF en leverandørgjeld på kr 1 409 442 som ikke er betalt og derfor ikke framkommer som utgift i årsregnskapet, jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 8. Virksomheten står oppført med kapitalposter i statens kapitalregnskap, og dette vises derfor i note 8. Leverandørgjelden gjelder fakturaer med fakturadato i 2018 som hadde forfallsdato i 2019 og omfattet tjenester som skulle mottas i 2019. Fakturaene gjelder husleie for 1. kvartal 2019.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor for SRF. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men revisjonsberetningen vil foreligge per 1. mai.

Oslo 15. mars 2019



Thomas Laurendz Bornø
fung. direktør

³² Godtgjørelser for saksarbeid, reise- og kursutgifter.

Prinsippnote - Årsregnskap

Årsregnskapet for SRF er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelsene om økonomistyring i staten. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger regnskapsåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

SRF er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger SRF står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som SRF har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). SRF har midler stilt til disposisjon over kapittel 470 post 01 og post 72, kapittel 471, post 71, 72 og 73 samt kapittel 466, post 01 som ikke er tallfestet i tildelingsbrev og også belastes av andre aktører. Det vises dermed ikke i kolonnen for samlet tildeling. Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser SRF står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapportering

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen.

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall SRF har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. SRF har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2018

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merutgift (-) og mindretgift
0466	Den rettsmedisinske kommisjon	01			0	11 551 353	
0470	Tilskudd til spesielle rettsiltak	72			0	54 850 000	
0473	Driftsutgifter SRF	01			75 282 000	52 282 166	22 999 834
0469	Vergemålsordningen	01			252 484 000	34 476 732	218 007 268
0470	Fri retts hjelp	01			0	108 681	
0471	Uberettiget straffeforfølgning	72			0	17 614 075	
0471	Rettsferds vederlag	73			0	20 385 000	
0854	Barnvernets tvisteløsningsnemnd	21			200 000	156 020	
0854	Barnesakkyndig kommisjon	22			8 003 000	6 938 695	
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	5 658 035	
<i>Sum utgiftsført</i>					335 969 000	204 020 758	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2018	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3473	Driftsinntekter	01			5 000	318 983	313 983
5309	Tilfeldige inntekter	29			0	383 937	
5700	Folketrygdens inntekter	72			0	8 918 595	
<i>Sum inntektsført</i>					5 000	9 621 515	

<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						194 399 243
Kapitalkontoer						
60087101	Norges Bank KK/innbetalinger					3 399 438
60087102	Norges Bank KK/utbetalinger					-197 471 438
704482	Endring i mellomværende med statskassen					-327 243
<i>Sum rapportert</i>						0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				31.12.2018	31.12.2017	Endring
704482	Mellomværende med statskassen			-3 683 187	-3 355 944	-327 243

Virksomhet: JP - Statens Sivilrettsforvaltning

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
047301	1 459 000	73 823 000	75 282 000
347301		-5 000	-5 000
046901	1 028 000	251 456 000	252 484 000
085422		8 003 000	8 003 000
085421		200 000	200 000
047370		300 000 000	300 000 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år											
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-) mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (-)	Utgiftsført av andre iht. tildeling (-)	Merutgift(-) mindretgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Øndisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparing(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
047301*	kan overføres	22 999 834		21 496 347	1 503 487	313 983			1 817 470	3 941 150	1 817 470
046901**	kan overføres	218 007 268		216 513 633	1 493 635				1 493 635	12 572 800	1 493 635
085422***		1 064 305			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
047370***	"overslagsbevilgning"				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

SRF har fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter og har i 2018 mottatt totalt 2,58 mill.kr. i refusjoner.

Tildelt til andre virksomheter

*SRF forvalter en samlet tildeling på kr 75 282 000 på kapittel 473 post 01 og har ansvar for tildeling av driftsmidler til Kontoret for voldsoffererstatning (KFV) over dette kapittelet. KFV er i 2018 tildelt kr 21 318 000 inkludert overført beløp fra 2017. Rapporterte regnskapsførte utgifter for 2018 er

kr 20 918 007. KFV har en mindreutgift på kr 399 993. Beløpet inngår i utregning av mulig overførbart beløp til 2019. Justis- og beredskapsdepartementet har belastet posten med kr 578 340, beløpet er inkludert i beløpet i kolonnen utgiftsført av andre og inngår i beregning av totalt mindreforbruk.

Totalt er mindreforbruket på kr 1,5 mill. kr på kapittel 473 post 01. SRF har i tillegg fullmakt til å overskride driftsbevilgninger på kapittel 473 post 01 mot tilsvarende merinntekter på kapittel 3473 post 01. Statens sivilrettsforvaltnings inntekter etter innfrielse av inntektskravet på kr 5000 utgjør 0,31 mill.kr og inngår i beregningen av mulig overførbart beløp på 1,8 mill. kr.

**SRF har en samlet tildeling på kr 252 484 000 over 469 post 01 og har ansvar for tildeling av midler til Fylkesmennene (FM) på vergemålsområdet. FM har i 2018 fått tildelt kr 217 612 000 og regnskapsførte utgifter er på kr 216 513 633. FMs og SRFs mindreforbruk utgjør 1,49 mill.kr. Dette gjenspeiles i kolonnen mulig overført beløp beregnet av virksomheten. Det bemerkes at Justis - og beredskapsdepartementet disponerer en andel på 2,4 mill. kr. av posten (jf. supplerende tildelingsbrev 2018 av 19.06.18) og har regnskapsført kr 2 370 637. Deres mindreforbruk utgjør 29 362. Totalt mindre forbruk på posten utgjør 1,52 mill.kr. SRF vil søke om overføring til 2019.

***Justis - og beredskapsdepartementet har stilt 300 mill.kr til disposisjon til SRF over kapittel 473 post 70 erstatning til voldsofre. SRF har delegert disposisjonsmyndigheten videre til KFV. KFV har belastet posten med 277,1 mill. kr.

Se kommentarer over hva gjelder KFV og FM som tildeles midler over henholdsvis kapittel 473 post 01 og kapittel 469 post 01. Virksomhetene har ansvar for regnskapsføring, rapportering til statsregnskapet samt avleggelse av årsregnskap for de tildelte midler.

******Tildelinger fra andre departement:**

Barne- og likestillingsdepartementet har stilt følgende bevilgning til disposisjon for Statens sivilrettsforvaltning (SRF): 8 mill. kr på kapittel 854 post 22 som skal benyttes til saks- og driftsutgifter til Barnesakkyndig kommisjon og dens sekretariat samt 0,2 mill.kr på kapittel 854 post 21 for drift - og saksutgifter til Barnevernets tvisteløsningsnemnd. Mindreforbruket på totalt 1.1 mill. kr på postene søkes ikke overført til 2019.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	Note	2018	2017
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Salgs- og leieinnbetalinger	1	481 983	368 500
Andre innbetalinger	1	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		481 983	368 500
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	72 291 682	68 035 182
Andre utbetalinger til drift	3	33 272 883	27 600 676
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		105 564 565	95 635 858
Netto rapporterte driftsutgifter		105 082 582	95 267 358
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	-3 402	-228
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		-3 402	-228
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	0	5 360
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		0	5 360
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		3 402	5 588
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	296 099	197 784
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		296 099	197 784
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	92 957 756	101 879 838
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		92 957 756	101 879 838
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		87 838	78 180
Arbeids giveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		8 918 595	8 373 295
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		5 658 035	4 465 228
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-3 348 398	-3 986 247
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		194 399 243	192 968 753
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld			
Skyldig skattetrekk		-3 691 195	-3 357 627
Annen gjeld		8 008	1 683
Sum mellomværende med statskassen	8	-3 683 187	-3 355 944

Kontrollsum:

194 399 243

194 399 243

0

KONTI: Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
3232 Inntekter fra undervisningsoppdrag*	308 000	271 000
3233 Kursinntekter Konkursrådet	163 000	97 500
3235 Tilfeldige inntekter (post 01, 02)	10 983	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger	481 983	368 500
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	481 983	368 500

*Inntekter fra B-kurs i regi av Den rettsmedisinske kommisjon

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn	42 928 391	38 813 202
Arbeidsgiveravgift	8 918 595	8 373 295
Pensjonsutgifter*	4 989 529	4 499 119
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 579 733	-1 572 089
Andre ytelser**	18 034 900	17 921 654
Sum utbetalinger til lønn	72 291 682	68 035 182
Antall årsverk:	62	61

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2018 er 14,00 prosent.

**I andre ytelser inngår i hovedsak utbetaling av godtgjørelser til medlemmene av Den rettsmedisinske kommisjon, Barnesakkyndig kommisjon, Rettferdvederlagssutvalget, Voldsoffererstatningsnemnda, Konkursrådet og KK-utvalget

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie	5 279 193	5 196 383
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 691 307	1 526 055
Mindre utstyrsanskaffelser	10 354 828	6 159 025
Kjøp av fremmede tjenester	10 756 609	10 033 278
Reiser og diett	1 369 743	1 343 529
Øvrige driftsutgifter	3 821 204	3 342 407
Sum andre utbetalinger til drift	33 272 883	27 600 676

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	-3 402	-228
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	-3 402	-228

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	5 360
Sum utbetaling til investeringer	0	5 360

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2018	31.12.2017
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929 *)	296 099	197 784
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	296 099	197 784

*SRF har mottatt tilbakebetaling av ubrukt tilskudd på totalt kr 185 855 fra tidligere år fra tiltak som mottar tilskudd etter ordningen spesielle rettshjelpetak. I tillegg er det mottatt tilbakebetaling av 4 erstatningsutbetalinger på totalt kr 110 244 der det ikke har lyktes advokat å få overført erstatningsbeløp til klient.

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2018	31.12.2017
Fri rettshjelp	108 681	146 676
Retts hjelpstiltak-kommuner	5 975 000	10 624 700
Retts hjelpstiltak-ideele org.	48 875 000	37 913 300
Rettsferds vederlag (2309)	20 385 000	21 470 000
Uberettiget straffeforfølgning	17 614 075	31 725 162
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	92 957 756	101 879 838

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.**Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen**

	31.12.2018 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2018 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld *	-1 409 442	0	-1 409 442
Skyldig skattetrekk	-3 691 195	-3 691 195	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld **	8 008	8 008	0
Sum	-5 092 629	-3 683 187	-1 409 442
Sum	-5 092 629	-3 683 187	-1 409 442

*Gjelder fakturaer med fakturadato i 2018 som hadde forfallsdato i 2019 og omfattet tjenester som skulle mottas i 2019. Gjelder husleie 1.kvartal 2019.

**Gjelder negativ netto lønn til tre av våre ansatte som trekkes inn i forbindelse med hovedlønn januar 19